

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA

**IZVJEŠĆE ZA 2023. GODINU O PROVOĐENJU
Akcijškog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za 2023. godinu**

Zagreb, prosinac 2024.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
SAŽETAK	5
PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 1. POBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI JAVNE UPRAVE I PRAVOSUĐA ZA DJELOVANJE U PODRUČJU ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA.....	20
PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 2. PODIZANJE RAZINE INFORMIRANOSTI GRAĐANA I INSTITUCIJA O INSTRUMENTIMA ZA ZAŠTITU I PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA TE OLAKŠAVANJE PRISTUPA PRAVOSUĐU I JAVNOPRAVNIM TIJELIMA	51
PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 3. JAČANJE MEHANIZAMA PRAĆENJA I PROVEDBE USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA.....	73
PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 4. UNAPRJEĐENJE SURADNJE S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I MEDIJIMA U ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE	78
ZAKLJUČAK	82

UVOD

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. ožujka 2023. usvojila Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine, kao i pripadajuće jednogodišnje provedbene planove; Akcijski plan zaštite i promicanja ljudskih prava za 2023. godinu i Akcijski plan suzbijanja diskriminacije za 2023. godinu.

Navedenim provedbenim planovima definiraju se mjere, praćenje uspješnosti, rokovi i nadležnost za provedbu mjera te procjena potrebnih troškova za provedbu mjera Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan).

Zaštita temeljnih prava horizontalno je pitanje koje utječe na sva područja aktivnosti tijela državne uprave te se moraju uzimati u obzir u svojem radu, neovisno o svojoj razini ili temama kojima se bave. Ujedno kako su najvjerodostojniji pokazatelji razine zaštite ljudskih prava u određenom društvu, pa tako i stupnja demokratičnosti, postupanje sudova, Akcijski plan zaštite i promicanja ljudskih prava za 2023. sadrži aktivnosti posvećene povećanju kvalitete rada pravosuđa i mogućnosti ostvarenja brojnih ljudskih prava građana Republike Hrvatske.

Akcijski plan zaštite i promicanja ljudskih prava za 2023. godinu usmjeren je ostvarenju sljedećih ciljeva Nacionalnog plana:

- Poboljšanje učinkovitosti javne uprave i pravosuđa za djelovanje u području zaštite ljudskih prava
- Podizanje razine informiranosti građana i institucija o instrumentima za zaštitu i promicanje ljudskih prava te olakšavanje pristupa pravosuđu i javnopravnim tijelima
- Jačanje mehanizama praćenja provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina
- Unaprjeđenje suradnje s organizacijama civilnoga društva i medijima u zaštiti ljudskih prava i suzbijanju diskriminacije

Izvješće sadrži objedinjene podatke o provedbi Akcijskog plana koje su dostavili nositelji mjera kako slijedi: Ured potpredsjednika¹ Vlade Republike Hrvatske, Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa i uprave (sada: Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije²), Ministarstvo obrane, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (sada: Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije), Agencija za elektroničke medije, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravosudna akademija, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatska radiotelevizija, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva kroz Razvojnu suradnju u

¹ Pojmovi korišteni u ovom izvješću koji imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na muški i ženski rod, bez obzira u kojem se rodu koriste.

² Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine 85/20, 21/23, 57/24)

području Centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje Akcijskog plana u 2023. godini na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od **4.204.921,36 EUR**, od čega je **170.423,32 EUR** sredstava Fondova Europske unije.

SAŽETAK

1. POSEBNI CILJ: POBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI JAVNE UPRAVE I PRAVOSUĐA ZA DJELOVANJE U PODRUČJU ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA

Za ostvarenje ovog posebnog cilja kreirano je šest mjera te su osmišljene 23 aktivnosti od kojih je 21 aktivnost tijekom 2023. godine provedena u cijelosti. Aktivnost edukacije zaposlenika u sustavu zavoda socijalne skrbi provedena je kroz Akcijski plan suzbijanja diskriminacije za 2023. godinu, dok je aktivnost vezana uz unaprjeđenje prikupljanja i analize podataka iz zdravstvenog sustava o zdravstvenom statusu i korištenju zdravstvene zaštite pojedinih ranjivih skupina započela te se rezultati provedbe očekuju tijekom 2024. godine.

Pokazatelj ishoda: Udio preporuka pučke pravobraniteljice po kojima su javnopravna tijela učinkovito postupala tijekom 12 mjeseci

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u skladu s propisanim djelokrugom prati provedbu preporuka pučkog pravobranitelja u cilju jačanja sustava zaštite ljudskih prava te koordinira izradu izvješća o njihovoj provedbi. U listopadu 2023. godine Ured je uputio zamolbu za ispunjavanjem Upitnika o provedbi preporuka iz Izvješća Pučke pravobraniteljice za 2022. godinu na adrese 33 nositelja navedena u preporukama. O provedbi preporuka očitovala su se 32 tijela/institucije te prema analizi samoprocjene provedbe preporuka 61,2% preporuka je provedeno ili se provodi, 11,2% preporuka je u provedbi. Za 7,6% preporuka nadležna tijela su navela da nisu provedene, da se ne provode ili nisu u planu provedbe, dok je 20% preporuka popraćeno obrazloženjem kojem nije priključen odgovarajući status provedbe ili je izostao opisni odgovor o statusu.

Usporedba rezultata samoprocjene statusa provedbe i revidiranih statusa provedbe, pokazuje smanjivanje udjela preporuka koje su provedene ili u provedbi sa 61,2% na 45,9%, odnosno smanjivanje ukupnog udjela preporuka koje su provedene, u provedbi ili u planu provedbe sa 72,4% na 60,6%. Udio preporuka koje nisu provedene, nisu u provedbi niti u planu provedbe sa 7,6% porastao je na 22,4%, a za 17% preporuka nije moguće procijeniti status provedbe.

Izvješće o provedbi preporuka pučke pravobraniteljice dostupno na: <https://ljudskaprava.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti//Izvj%20e%20o%20provedbi%20preporuka%20pu%20ke%20pravobraniteljice%20za%202022.pdf>

Pokazatelj ishoda: Broj predmeta Europskog suda za ljudska prava u postupku izvršenja

Prema podacima Odjela za izvršenje broj predmeta u postupku izvršenja po konačnim presudama Europskog suda za ljudska prava u odnosu na Republiku Hrvatsku je 67, od kojih je 26 vodećih predmeta i 41 ponavljajući.

Podaci dostupni na: <https://www.coe.int/en/web/execution/croatia>

MJERA 1.1. Unaprijediti međuresornu suradnju i koordinaciju sustavom zaštite ljudskih prava

Savjet za ljudska prava kao međuresorno i savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske ima ulogu kontinuiranog praćenja i analize javnih politika koje se odnose i/ili utječu na razvoj ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Radi ostvarivanja posebnog cilja *poboljšanje učinkovitosti javne uprave i pravosuđa za djelovanje u području zaštite ljudskih prava* tijekom izvještajnog razdoblja u okviru navedene mjere održane su tri sjednice Savjeta za ljudska prava čije su teme odrazile najvažnije potrebe društva vezane uz zaštitu ljudskih prava: suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje; saniranje posljedica razornih potresa koji su pogodili Republiku Hrvatsku u kontekstu ljudskih prava; te praćenje provedbe Nacionalnog plana i razmjenu informacija o poduzetima aktivnostima vezanim uz zaštitu i promicanje ljudskih prava predstavnika tijela svih članova/ica Savjeta. Tijekom sjednica doneseni su i obvezujući zaključci za tijela državne uprave u provedbi zaštite i promicanja ljudskih prava.

U 2023. godini, *koordinacija svih dionika uključenih u izvješćivanje prema međunarodnim i regionalnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava* razvidna je kroz obranu Objedinjenog devetog do četrnaestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije pred UN-ovim Odborom za uklanjanje rasne diskriminacije,³ kao i kroz suradnju u pripremi za izradu dobrovoljnog Među-izvješća prema Univerzalnom periodičkom pregledu (MTR), uz organizaciju konzultacijskog sastanka sa zainteresiranim predstavnicima civilnoga društva. Među-izvješće je izrađeno i prevedeno na engleski jezik te je u tijeku njegovo upućivanje Vijeću za ljudska prava UN-a, čime su postavljeni temelji za pripreme aktivnosti Republike Hrvatske u sljedećem ciklusu izvještavanja prema Univerzalnom periodičkom pregledu u 2025. godini. Uz navedene aktivnosti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je koordiniralo i izvještavalo po Upitniku o Rezoluciji A/RES/76/158 „Međunarodna konvencija o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka“ i Upitniku UN-ovog Posebnog izvjestitelja Fabiana Salviolija o istini, pravdi, odšteti i garanciji neponavljanja, s naglaskom na financiranje odšteta žrtvama teških povreda ljudskih prava i humanitarnog prava.

Također je popunjen Upitnik Vijeća Europe o provedbi Konvencije o suzbijanju trgovanja ljudima (GRETA) u kontekstu četvrtog kruga evaluacije u Republici Hrvatskoj, te upitnik Europske komisije za suzbijanje rasizma i nesnošljivosti (ECRI) u okviru provedbe šestog ciklusa izvještavanja u Republici Hrvatskoj.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je i objedinio priloge godišnjeg izvještaja o primjeni Povelje EU-a o temeljnim pravima Europskoj komisiji te različite izvještaje i upitnike u suradnji s Agencijom EU za temeljna prava (FRA) po različitim temama vezanima uz ljudska prava.

Tijekom 2023. godine, sinergija i međuresorna suradnja najizraženija je kroz jačanje kulture dijaloga i suradnje u radnim skupinama za izradu javnih politika i prijedloga provedbenih

³ U okviru 110. sjednice Odbora Ujedinjenih naroda za uklanjanje rasne diskriminacije, 9. i 10. kolovoza 2023. održana je rasprava o Objedinjenom IX – XIV periodičnom izvješću Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije.

dokumenata: Nacionalnog programa za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za razdoblje od 2023. do 2025. godine, Nacionalnog plana za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije – Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za 2024. i 2025. godinu, Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za 2024. i 2025. godinu; Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima do 2030. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana suzbijanja trgovanja ljudima za razdoblje od 2024. do 2026. godine, koje je koordinirao Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

MJERA 1.2. Poboljšati zaštitu prava posebno ugroženih skupina građana u kriznim situacijama

Osim pandemije bolesti COVID-19, s kojom se suočio cijeli svijet, Hrvatsku je pogodilo više razornih potresa, koji su dodatno intenzivirali osjećaj nesigurnosti i neizvjesnosti među građanima, stoga su Akcijskim planom planirane i provedene aktivnosti vezane za učinkovito komuniciranje tijekom krize u svrhu jačanja povjerenja javnosti u izvore iz kojih primaju ključne informacije, ali i povjerenja u institucije i organizacije koje upravljaju krizom te komuniciraju različite instrucijske informacije.

Na području zaštite najranjivijih skupina građana Ministarstvo unutarnjih poslova provodilo je aktivnosti koje su obuhvatile tražitelje međunarodne zaštite (*Provedba postupka uključivanja djece tražitelja međunarodne zaštite u obrazovni sustav Republike Hrvatske i provedba psihosocijalne potpore tražiteljima međunarodne zaštite kroz individualne i grupne razgovore*). Aktivnost pružanja psihosocijalne podrške i usluga tražiteljima međunarodne zaštite provodio je Hrvatski Crveni križ na temelju sklopljenog Ugovora s Ministarstvom unutarnjih poslova u Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Kutini. U tom smislu, tijekom 2023. godine održana su 1594 individualna razgovora i 82 grupna razgovora sa 177 tražitelja, provedene su radionice hrvatskog jezika za 190 tražitelja, pomoć pri učenju pruženo je za 210 djece, a u radionice informatike, dječje igraonice, kreativne radionice i sportske aktivnosti bilo je uključeno **2090** tražitelja međunarodne zaštite. Aktivnost uključivanja djece u obrazovni sustav prvenstveno provode službenici Prihvatilišta pri čemu im potporu pruža Hrvatski Crveni križ. Tijekom 2023. godine pokrenuto je 86 postupaka uključivanja djece tražitelja međunarodne zaštite u obrazovni sustav Republike Hrvatske. Od toga broja, za četrdeset šestero (46) djece realiziran je upis u obrazovni sustav, te su pohađali nastavu.

Ministarstvo pravosuđa i uprave, tijekom 2023. godine, u svim je kaznenim tijelima zatvorskog sustava i svim kategorijama osoba lišenih slobode omogućilo ostvarivanje kontakata s članovima obitelji putem video posjeta. Tako je realizirano više od **11000** video posjeta, a od tog broja bilo je više od **5000** video posjeta u koje su bila uključena maloljetna djeca.

Programe univerzalne prevencije nasilja u obitelji i nasilja nad ženama provodilo je Ministarstvo unutarnjih poslova te je tijekom 2023. godine organizirano 20 tematskih javnih manifestacija (oko 1400 sudionika) te gotovo 700 interaktivnih edukativnih radionica kojima je obuhvaćeno blizu 16000 učenika osnovnih i srednjih škola te oko 50 edukacija kojima je obuhvaćeno oko 2500 roditelja. Cilj je programa senzibilizacija građana o važnosti nulte tolerancije prema nasilju nad ženama, primarno usmjerenih na senzibilizaciju muškaraca.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina bio je jedan od organizatora konferencije čiji je cilj bila razmjena iskustava uz poboljšanje reakcije na trgovanje ljudima radi seksualnog iskorištavanja, posebno žena i djevojčica.

Krajem 2023., Hrvatski zavod za javno zdravstvo započeo je s radom na unaprjeđenju prikupljanja i analize podataka iz zdravstvenog sustava o zdravstvenom statusu i korištenju zdravstvene zaštite pojedinih ranjivih skupina u svrhu izrade javnozdravstvenih i epidemioloških pokazatelja kao preduvjeta za kreiranje strateških okvira koji se odnose na unaprjeđenje prava na zdravlje ranjivih skupina. Dovršetak provedbe očekuje se u 2024. godini.

MJERA 1.3. Povećati učinkovitost izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava

U 2023. godini s ciljem povećanja učinkovitosti izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava provedene su različite edukacija. Edukacije je organizirala i provela Pravosudna akademija u suradnji s Uredom zastupnice Vlade Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava i drugim partnerima u provedbi, u sklopu Programa cjeloživotnog stručnog usavršavanja i/ili projektnih aktivnosti s različitim temama o zaštiti prava sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava: „Obiteljsko-pravna zaštita djece u praksi domaćih sudova i praksi Europskog suda za ljudska prava“, „Uzimanje iskaza žrtve i ispitivanje žrtve s posebnim naglaskom na ranjive skupine, posebno žrtve nasilja u obitelji, nasilja nad djecom i ženama i seksualnog nasilja“, „Prava žrtava obiteljskog nasilja – pravni okvir (kazneno pravni i prekršajni aspekt) i praksa Europskog suda za ljudska prava“, „Zaštita prava žrtava kaznenih djela“, „Načela zabrane reformacije *in peius* i *ne bis in idem* u domaćoj i međunarodnoj sudskoj praksi – teorijski i praktični aspekti“, „Promicanje vladavine prava i temeljnih prava kroz kvalitetno učenje na daljinu u hrvatskom pravosuđu“, programa HELP-a Vijeća Europe „Azil i migracije“, „Djeca migranti“, „Rodno uvjetovano nasilje u postupku utvrđivanja izbjegličkog statusa“, „Pristup teritoriju i sustavu azila u Hrvatskoj – pravna podrška i podizanje kapaciteta“. Na 12. sastanku Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, održanog 15. i 16. studenog 2023. sudjelovala je i delegacija na visokoj razini iz Vijeća Europe radi razmatranja otvorenih pitanja izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava u odnosu na Republiku Hrvatsku. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike tijekom 2023. nije provodilo edukaciju zaposlenika zavoda socijalne skrbi jer je sličnu aktivnost – izobrazbu po istovrsnim temama provodio Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

MJERA 1.4. Unaprijediti kvalitetu i dostupnost obrazovanja za ljudska prava

Unaprjeđenje kvalitete obrazovanja za ljudska prava kroz provedbu planiranih aktivnosti razvidno je na Pravnom fakultetu u Osijeku gdje se na različitim studijskim programima izvodi ukupno 22 kolegija o ljudskim pravima i/ili pravima manjina, a koji ujedno izvodi i Sveučilišni specijalistički studij Ljudska prava.

Veleučilište kriminalistike i javne sigurnosti u okviru dva studijska programa (Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistike i Specijalističkog diplomskog stručnog studija Kriminalistike) obrađuje teme o temeljnim ljudskim pravima (uključujući suzbijanje nasilja

nad ženama i obiteljskog nasilja, zločina iz mržnje, govora mržnje, trgovanja ljudima, zaštita prava migranata i tražitelja azila te nereda na sportskim natjecanjima) kroz 13 različitih kolegija, kao i na Stručnom prijediplomskom studiju, kroz predmete Kriminalistike te Kriminalističke metodike istraživanja složenih oblika organiziranog kriminaliteta – Migracije i kriminalitet, Nadzor nad radom policije, Primijenjena viktimologija, Kriminalistička metodika istraživanja složenog kriminaliteta na štetu djece.

Policijska škola „Josip Jović” provodi tri oblika temeljnog obrazovanja za zanimanje policajac/policajka. Teme zaštite ljudskih prava obuhvaćene su u sljedećim predmetima: Prekršajno pravo, Osnove kriminalistike i kriminalističko istraživanje/Prevenција kriminaliteta, Policijske ovlasti i njihova primjena, Psihologija, Osnove policijskog posla i organizacija, Ustav Republike Hrvatske, ljudska prava i pravo Europske unije.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja predstavio je rezultate istraživanja ICCS 2022 (International Civic and Citizenship Education Study 2022), koji pokazuju da su učitelji i ravnatelji škola diljem svijeta stavili veliki naglasak na važnost građanskoga učenja o okolišu i kritičkome razmišljanju, a manji na promicanje znanja o „klasičnim” temama vezanima uz građanstvo poput glasovanja/izbora i institucija/sustava. Provedenim Istraživanjem ICCS 2022 je ponovno potvrđena povezanost razine građanskih znanja učenika sa spolom i socioekonomskim statusom njihova kućanstva. Više rezultate postižu i učenici iz kućanstava višeg socioekonomskog statusa, odnosno čiji roditelji imaju viši stupanj obrazovanja, veći socioekonomski indeks zanimanja (SEI) i veći broj knjiga u kućanstvu. Također, učenici s većim građanskim znanjem više podržavaju ravnopravnost među ljudima, jednaka prava imigranata i svih etičkih skupina u društvu i zaštitu okoliša te je vjerojatnije da će glasati na izborima.

MJERA 1.5. Osigurati rješavanje sudbine osoba nestalih u Domovinskom ratu i pronalazak posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa

Ministarstvo hrvatskih branitelja, kao koordinacijsko tijelo, u izvještajnom je razdoblju nastavilo s prikupljanjem saznanja iz svih raspoloživih izvora: ponajprije od nadležnih tijela Republike Hrvatske (Ministarstva unutarnjih poslova, sigurnosno-obavještajnih agencija i dr.), samostalno i putem područnih ispostava te suradnjom s udrugama. Tako su prikupljena i objedinjena saznanja o 49 mogućih mjestima prikrivenih grobnica, na području 10 županija. Ujedno su, temeljem prikupljenih saznanja, organizirana terenska istraživanja i ekshumacija posmrtnih ostataka (28 lokacija na području 7 županija), obavljene terenski izvidi 35 mogućih mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica. U izvještajnom razdoblju, na zahtjev Ministarstva, metodom analize DNA uspješno su obrađena 152 uzorka izuzeta iz neidentificiranih posmrtnih ostataka. Temeljem zaprimljenih nalaza, organizirano je pet završnih identifikacija kojom prilikom su identificirani posmrtni ostaci 13 osoba.

MJERA 1.6. Unaprijediti znanje javnih i državnih službenika o zaštiti i promicanju ljudskih prava

U kontekstu Oružanih snaga Republike Hrvatske, vojna izobrazba sastavni je dio profesionalnog razvoja vojnih osoba. Sadržaj na temu ljudskih prava dio je nastavnih planova i programa te se u različitoj mjeri obrađuje na većini izobrazbi kao i na različitim obukama i

tečajevima koji se provode na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ te u središtima za obuku i rodovskim postrojbama Oružanih snaga Republike Hrvatske. Na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ sadržaj o ljudskim pravima obrađivao se u najvećoj mjeri kroz dva nastavna sata u okviru teme o međunarodnom pravu. Koncept obuke Oružanih snaga Republike Hrvatske za međunarodne vojne operacije i operacije potpore miru propisuje obaveznu provedbu obuke iz međunarodnog humanitarnog prava, etičkih i kulturoloških različitosti, kodeksa ponašanja, ljudskih prava, borbe protiv trgovanja ljudima, ravnopravnosti spolova te prevencije seksualne eksploatacije i zlostavljanja. Prema činovima i zvanju časnika provode se 34 programa obuke, koja su u 2023. godini obuhvatila **2045** polaznika. Programi i obuke sadržavaju teme: sveobuhvatne zaštite civila, ljudska prava općenito, međunarodni pravni okvir, međunarodno humanitarno pravo, prava izbjeglica, prava djeteta, žene, mir i sigurnost, seksualno nasilje povezano sa sukobom, seksualno iskorištavanje i zlostavljanje, zaštita djeteta.

Služba za cjeloživotno obrazovanje Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ kontinuirano provodi specijalizacije, stručna usavršavanja i osposobljavanja policijskih službenika u područjima zaštite ljudskih prava uključujući teme rodne diskriminacije, odnosno rodno utemeljenog nasilja prema ženama, zaštita prava djece, osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina, trgovanja ljudima, zaštite prava migranata i tražitelja međunarodne zaštite, uporabe sredstava prisile te zločina iz mržnje. Tijekom 2023. specijalizacije i stručna osposobljavanja završilo je **407** policijskih službenika.

U Upravi za zatvorski sustav i probaciju, Centar za izobrazbu u kojem se provodi izobrazba službenika kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i Centra za dijagnostiku u Zagrebu te službenika probacijskog sustava, u 2023. godini je usavršavanjem/obrazovnim programom koji uključuje temu ljudskih prava (Temeljni tečaj za službenike pravosudne policije; Ostvarivanje prava i interesa maloljetnika u sukobu sa zakonom i maloljetnika lišenih slobode; Osobe s invaliditetom u zatvorskom sustavu RH; Suzbijanje diskriminacije; Ravnopravnost spolova te ovlasti i nadležnosti pravobraniteljice za ravnopravnost spolova; i Primjena etičkih načela za službenike zatvorskog sustava) bilo obuhvaćeno ukupno **254** polaznika/ice.

2. POSEBNI CILJ: PODIZANJE RAZINE INFORMIRANOSTI GRAĐANA I INSTITUCIJA O INSTRUMENTIMA ZA ZAŠTITU I PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA TE OLAKŠAVANJE PRISTUPA PRAVOSUĐU I JAVNOPRAVNIM TIJELIMA

Za postizanje ispunjenja posebnog cilja *Podizanje razine informiranosti građana i institucija o instrumentima za zaštitu i promicanje ljudskih prava te olakšavanje pristupa pravosuđu i javnopravnim tijelima* kroz 4 mjere planirano je provođenje 14 aktivnosti, koje su tijekom 2023. u cijelosti provedene.

Pokazatelj ishoda: Informiranost građana o Povelji Europske unije o temeljnim pravima

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, koji je nositelj izrade srednjoročnog akta strateškog planiranja u okviru Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine, tijekom 2023. godine proveo je kvantitativno istraživanje među punoljetnim građanima/kama Republike Hrvatske koje je između ostalog ciljalo utvrditi razinu upoznatosti s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima među ispitanim sudionicima istraživanja. Prema rezultatima istraživanja među ispitanicima je općenito slabo poznato što je to Povelja Europske unije o temeljnim pravima i čime se ona bavi. Na pitanje koliko su upoznati s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, polovica ispitanih je bila slabo upoznata (50%; N= 357), a gotovo trećina uopće nije bila upoznata (30%; N=211). Najmanje ispitanih je bilo vrlo dobro upoznato s (4%, N=27) i izvrsno upoznato (tek 1%).

Pokazatelj ishoda: Percepcija dostupnosti informacija o pravima građana

Pokazatelj ishoda: Broj slučajeva pružene primarne pravne pomoći

Prema Izvješću Ministarstva pravosuđa i uprave o ostvarivanju prava na besplatnu pravnu pomoć i utrošku sredstava za 2022. godinu u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. primarna pravna pomoć pružena je ukupno u 31.170 slučajeva. U 2022. na dan 31. prosinca 2022. u Registar pružatelja besplatne primarne pravne pomoći bila je upisano ukupno 51 ovlaštena udruge te su tijekom 2022. godine u Republici Hrvatskoj djelovale četiri pravne klinike na pravnim fakultetima u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Rijeci. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. primarna pravna pomoć pružena je ukupno u 29.128 slučajeva. U usporedbi s 2022., kada je primarna pravna pomoć pružena u ukupno 31.170 slučajeva, u 2023. je došlo do smanjenja broja pružene primarne pravne pomoći za 6,55 %.

Pokazatelj ishoda: Broj odobrenih zahtjeva za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći

U 2023. godini broj odobrenih zahtjeva za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći bio je 2.524, što je povećanje broja korisnika u odnosu na 2022., kada su prema Izvješću Ministarstva pravosuđa i uprave o ostvarivanju prava na besplatnu pravnu pomoć i utrošku sredstava za 2022. godinu, u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. upravnim tijelima županija i Gradskom uredu za opću upravu i imovinsko-pravne poslove Grada Zagreba podnesena ukupno 3.543 zahtjeva za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći. Od ukupnog broja podnesenih zahtjeva odobreno je 2.459 zahtjeva.

MJERA 2.1. Promicati učinkovitu primjenu Povelje Europske unije o temeljnim pravima

Povelja Europske unije o temeljnim pravima (nadalje: Povelja) sastavljena je od 50 članaka kojima se propisuju materijalna prava i načela te četiri članka s općim odredbama. Države članice obvezne su poštovati prava i slijediti načela Povelje pri svakom djelovanju u okviru područja primjene obvezujućeg prava EU-a.

Sukladno Strategiji za jačanje primjene Povelje o temeljnim pravima u Europskoj uniji u okviru koje se države članice potiču na uspostavu kontaktnih točaka za Povelju radi lakšeg protoka informacija i razmjene najbolje prakse u primjeni Povelje te radi koordinacije rada na izgradnji

kapaciteta u zemlji, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao kontaktna točka za Povelju sudjelovao je u pripremi stajališta za Radnu skupinu za temeljna prava, prava građana EU i slobodno kretanje osoba (FREMP) kao i prikupljanju i objedinjavanju priloga za godišnje izvještaje Europske komisije o primjeni Povelje. Ujedno radi podizanja svijesti o važnosti Povelje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao je konferenciju (11. prosinca 2023.) na kojoj je predstavljena Povelja, godišnje izvješće za 2022. godinu. Ujedno, kroz različite aktivnosti promovirana je važnost Povelje i širenje svijesti i vidljivosti Povelje koja objedinjuje temeljna prava (i slobode) kako iz ustavnih tradicija tako i međunarodnih obveza zajedničkih državama članicama, iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, iz Socijalne povelje koju su usvojile Unija i Vijeće Europe te iz prakse Suda Europske unije i Europskoga suda za ljudska prava. Kroz izrađen su bilten predstavljeni alati za primjenu Povelje u sudskim i upravnim postupcima.

MJERA 2.2. Jačati administrativne kapacitete za primjenu Povelje Europske unije o temeljnim pravima u području fondova Europske unije

Unutar navedene mjere planirane su i provedene četiri aktivnosti čiji je nositelj bilo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Tako su u okviru aktivnosti *Organizacija i provedba usavršavanja zaposlenih u sustavima upravljanja i kontrole europskih strukturnih i investicijskih fondova u području nediskriminacijskog zakonodavstva i politike Unije u okviru aktivnosti za ispunjavanje općeg ex-ante uvjeta za korištenje EU fondova u programskom razdoblju 2014-2020. u 2023. educirana/e ukupno 162 sudionika/ce. Kao nastavak redovnih aktivnosti jačanja kapaciteta koordinatora za nediskriminaciju za primjenu horizontalnih načela u novom programskom razdoblju 2021-2027.*, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je organiziralo tri edukacije za koordinateure za nediskriminaciju koji su imenovani u tijelima sustava upravljanja i kontrole EU fondova. Edukacije su organizirane u suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Državnom školom za javnu upravu. Sadržajem edukacija obuhvaćena su pojedina prava definirana Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, posebice čl. 25. – Prava starijih osoba, čl. 23. – Ravnopravnost žena i muškaraca i čl. 21. – Nediskriminacija. Na edukacijama su sudjelovala/e 73 sudionika/ca. Ujedno, tijekom izvještajnog razdoblja, u suradnji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Državne škole za javnu upravu, u sklopu projekta „Povećanje kvalitete javnih usluga kroz modernizaciju i povećanje dostupnosti edukacija za službenike javnog sektora“ u organizaciji Državne škole za javnu upravu, izrađena je prva verzija nacrta e-tečaja pod nazivom Povelja Europske unije o temeljnim pravima i njezina primjena u provedbi ulaganja podržanih iz EU fondova za razdoblje 2021-2027. Edukacije su namijenjene zaposlenima u tijelima sustava za upravljanje i kontrolu fondova Europske unije u programskom razdoblju 2021-2027., financiranih u EU fondovima.

MJERA 2.3. Osigurati održivost sustava besplatne pravne pomoći i sustavno informirati o pristupu besplatnoj pravnoj pomoći

Unutar navedene mjere planirane su i provedene tri aktivnosti čiji je nositelj bilo Ministarstvo pravosuđa i uprave. Radi učinkovitog *Informiranja građana o mogućnostima korištenja besplatne pravne pomoći*, Ministarstvo pravosuđa i uprave je uz redovite objave na svojoj internetskoj stranici kao i stranicama županija, Grada Zagreba, pravnih klinika, pravnih fakulteta i udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći tiskalo **12.000** letaka i **250** plakata koji su podijeljeni općinskim sudovima, županijskim službama i područnim uredima Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Dana 31. srpnja 2023. godine, Ministarstvo pravosuđa i uprave je donijelo Odluku o dodjeli financijskih sredstava za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih fakulteta za rad pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023., kojom su dodijeljena sredstva za rad za 23 ovlaštena pružatelja besplatne pravne pomoći. Navedeno je primjer razvijanja dobre prakse kroz povećanje dostupnosti besplatne pravne pomoći uključivanjem više dionika u proces pružanja iste, od organizacija civilnog društva, pravnih klinika do samih tijela državne uprave. Nadalje, povećanju održivosti postojećeg sustava doprinijet će (usporedno s informiranjem o pristupu besplatnoj pravnoj pomoći) navedena Odluka o dodjeli financijskih sredstava za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći, u razdoblju od 2023. do 2025. kojom su povećana sredstva financiranja programa i uspostavljano trogodišnje razdoblje financiranja, što će nesporno omogućiti znatno veću održivost organizacija civilnog društva i drugih dionika u procesu pružanja ovakvog oblika pomoći u odnosu na dosadašnje jednogodišnje razdoblje financiranja.

MJERA 2.4. Jačati svijest institucija i šire javnosti o pravu na zdrav život i okoliš

Kroz *Redovito izvještavanje europskih i međunarodnih tijela o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka i izvješća*, Hrvatske vode su u suradnji sa Zavodom za zaštitu okoliša i prirode tijekom 2023. godine uputile Europskoj komisiji i drugim nadležnim tijelima na nivou Europske unije i/ili Europskog gospodarskog prostora (EEA) 8 izvještaja vezanih uz kakvoću vode i upravljanje vodnim resursima Republike Hrvatske (Plan upravljanja vodnim područjima, Plan upravljanja rizicima od poplava, kakvoći vode za kupanje, kvaliteti površinskih i podzemnih voda, sedimenta i biote, emisijama u vodi, podaci o farmaceutskim tvarima za ljude i životinje). Ujedno prema Ujedinjenim narodima (UN) poslano je 5 izvještaja prema unaprijed zadanim specifičnim skupovima podataka: UN, Indikatori Ciljeva održivog razvoja – čista voda i sanitarni uvjeti; udio vodenih površina s dobrom kakvoćom vode; stupanj integriranog upravljanja vodnim resursima; udio prekograničnih vodenih bazena s operativnim rasporedom za vodnu suradnju. U skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime poslano je izvješće o inventaru emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj. Prema Međunarodnoj komisiji za zaštitu rijeke Dunav predstavljeni su ekonomski podaci vezani uz provedbu Okvirne direktive o vodama; prekogranična vodna tijela; kao i primjeri zone sanitarne zaštite i tekst o najboljem primjeru za mjere za količinsko stanje (ugradnja vodomjera). Poslani su izvještaji u skladu s preuzetim obvezama Programa za okoliš Ujedinjenih naroda – Mediteranski akcijski plan i Savskom komisijom – Karte opasnosti od poplava i Karte rizika od poplava.

U aktivnosti *Informiranje relevantnih tijela o smjernicama za provedbu Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša*

Ekonomске komisije Ujedinjenih naroda za Europu (tzv. Aarhuška konvencija), Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora je u procesu donošenja Uredbe o uslužnim područjima te je tijekom 2023. provedeno savjetovanje s jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave i javnim isporučiteljima vodnih usluga. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatske vode korisnici su projekta „*Potpora smanjenju gubitaka vode u okviru reforme vodnog sektora u Republici Hrvatskoj*“, financiranog sredstvima Europske Unije čija je osnovna svrha ojačati kapacitete javnih isporučitelja vodnih usluga za smanjenje gubitaka u sustavu javne vodoopskrbe te na taj način potaknuti iste da povećaju učinkovitost svoga poslovanja, sigurnost i otpornost cijelog sektora vodnih usluga uz osiguranje priuštivosti cijene vodnih usluga građanima i gospodarstvu. Jedna od glavnih aktivnosti projekta je organizacija i provedba radionica i edukacija o metodologiji izrade vlastitih akcijskih planova javnih isporučitelja vodnih usluga za smanjenje gubitaka i pokazateljima učinkovitosti. Tako je održano 6 radionica u Rijeci, Osijeku, Varaždinu, Splitu i dvije u Zagrebu te završna konferencija, također, u Zagrebu. Konferencija je ponudila platformu za predstavljanje rezultata i razgovor o važnosti smanjenja gubitaka vode za sveukupni vodni sektor u Hrvatskoj i rizicima uslijed klimatskih promjena, a svi prisutni su imali priliku čuti međunarodna iskustva i primjere dobre prakse u sličnim procesima modernizacije ovog sektora. Ministarstvo gospodarstva i održivoga razvoja (Zavod za zaštitu okoliša i prirode) u 2023. godini izradilo je ukupno **36** međunarodnih izvješća (16 – iz područja gospodarenja otpadom; 11 – iz područja voda, kemikalija, industrijskih i integriranih onečišćenja i ostalih pritisaka; 9 – iz područja zaštite zraka i klimatskih promjena) te provelo ukupno **235** događanja koja su se odnosila na zaštitu okoliša i prirode (radionice, edukacije, treninzi, konferencije, lokalna događanja...).

Radi prikaza podataka o okolišu i prirodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u okviru provedbe Projekta prekogranične aktivnosti podizanja razine svijesti i inovativnih rješenja po pitanju rješavanja problematike morskog otpada održalo „Regionalnu radionicu – alat za planiranje: Prekogranični plan upravljanja morskim otpadom“, u Puli dana 12. lipnja 2023. Glavni je cilj radionice bio predstaviti Prekogranični plan upravljanja morskim otpadom, kao i raspraviti među hrvatskim i talijanskim partnerima potrebe i načine provođenja zakonskih akata, što uključuje nužnost zajedničkog razumijevanja tehničkih potreba, znanstvenih spoznaja i socio-ekonomskog utjecaja morskog otpada u području Jadranskog mora. Na radionici su sudjelovali predstavnici dionika uključenih u ciklus upravljanja morskim otpadom, uz prisustvo medija s ciljem osvješćivanja javnosti o opasnosti od morskog otpada kao i načina njegove prevencije i uklanjanja iz morskog okoliša.

U sklopu aktivnosti *Osmišljavanje i organizacija te sudjelovanje u kampanjama i radionicama namijenjenim zaštiti okoliša i prirode*, Hrvatske su vode kao nositelj provedbe aktivnosti provele 6 aktivnosti za različite ciljanje skupine: **Obilježavanje Međunarodnog dana rijeke Drave** (23. rujna 2023.) – na Staroj Dravi, uz Biljsko jezero kod Osijeka, gdje su posjetiteljima i medijima predstavljeni projekti kojim su uređene obale i obalna područja rijeke Drave kako bi se očuvale prirodne vrijednosti sliva i zaštitili građani od štetnog djelovanja voda. Također, provedene su i radionice analize vode za djecu i kviz znanja, a svim posjetiteljima su prezentirani promidžbeni i edukativni sadržaji Dječjeg programa Hrvatskih voda s naglaskom na novu edukativnu slikovnicu posvećenu aktualnoj tematici klimatskih promjena. **Kampanja**

sadnje drveća u borbi protiv klimatskih promjena, postizanja povoljnijih životnih uvjeta u vodnom tijelu i osiguranja heterogenosti mikrostaništa u okolišu kroz koju je posađeno 30 sadnica jasena i brijesta, 280 stabala. Navedenim su se aktivnostima Hrvatske vode priključile ekološkoj kampanji, kao podrška ostvarenju jednog od cilja EU strategije za šume do 2030. kojom se želi zasaditi tri milijarde stabala u Europi. Prihvaćanjem izvješća s 26. Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime, Vlada Republike Hrvatske se obvezala da ciljevima doprinese sadnjom milijun dodatnih stabala godišnje do 2030. godine, kroz razne sektore i institucije koje će doprinijeti ostvarenju toga plana. **Kampanja edukacije mladih u RH** i kroz nju provedene radionice namijenjene učenicima osnovnih škola s ciljem očuvanja okoliša i prirode educirale su učenike u OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića iz Senja, OŠ Dragutina Lermana iz Brestovca, učenike osnovnih škola u okviru projekta VEPAR u cilju preventivne zaštite i očuvanja prirode i okoliša kao zelenih rješenja u borbi protiv poplava i posljedica klimatskih promjena (ukupno 28 radionica za 54 razredna odjela i 712 učenika, na kojima su prezentirani posebno izrađeni edukativni materijali kojima se prikazuju negrađevinske mjere u obrani od poplava – slikovnica, brošure, maketa, letci i dr.), OŠ Opuzen i Srednje poljoprivredne i tehničke škole u Opuzenu u okviru projekta SeCure s ciljem podizanja svijesti o očuvanju voda i okoliša te smanjenju utjecaja čovjeka na okoliš i uzroke klimatskih promjena s naglaskom na problematiku prodora mora u vodonosnike i ušća priobalnih rijeka. Provedena je i **Kampanja edukacije mladih i javnosti povodom Svjetskog dana voda 2023.** u Zagrebu 22. ožujka 2023. s temom „Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu” u okviru koje je organizirano sedam tematskih radionica za djecu pod nazivom „Sajam vode – znanjem do promjena“ (radionica klimatske promjene, društvena igrice, računalna igrice, laboratorij za ispitivanje vode, igrice otpadne vode, igra memory i crtanje). Organizirana je i postavljena izložba dječjih radova koji su nagrađeni i zapaženi u natječaju za mlade iz inozemstva te tiskan promotivni poster UN-a – *World water day 2023*, koji je dostavljen svim školama. Održana je i radionica za sudionike **Parlamenta mladih** sliva rijeka Save i Scheldt (26. travnja 2023.) na kojoj je sudjelovalo dvadesetak mladih iz Nizozemske, Belgije, Francuske, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

U sklopu **Kampanje edukacije mladih i javnosti o zaštiti ugroženih vrsta** – kroz projekt LIFE for Mauremys održana je 21. svibnja 2023. radionica za djecu i širu javnost povodom Međunarodnog dana kornjača, u Zoološkom vrtu u Zagrebu. U sklopu kampanja edukacije mladih putem projekta „**Mali čuvari voda**” – tijekom 2023. godine izvršena je podjela kompleta „Mali Čuvari voda” za OŠ M. Lovrak Petrinja te je provedena nabava 100 komada pokretnih laboratorija Eko-lab za terenska ispitivanja kakvoće voda za učenike osnovnih škola i njihove nastavnike, dok je u 2024. planirana nabava drugog dijela ovog kompleta – Priručnika o vodi s pokusima za niže i više razrede osnovnih škola. **Kampanja edukacije šire javnosti i građana o zaštiti voda i okoliša/prirode** provedena je kroz radionice u okviru projekta VEPAR za građane na 34 sliva u Republici Hrvatskoj – ukupno su održane 4 regionalne radionice i završna radionica, kao i 28 radionica za građanstvo. Ujedno građani su educirani i informirani putem tromjesečnih časopisa Hrvatskih voda – Hrvatska vodoprivreda i Hrvatske vode. U 2023. godini iz tiska su izašla po četiri broja oba časopisa posvećenih široj i stručnoj javnosti, kojima se prezentiraju teme o očuvanju voda, okoliša i prirode. Časopis Hrvatska vodoprivreda izlazi u 2200 primjeraka tromjesečno, a Časopis Hrvatske vode u nakladi od **600**

primjeraka te se besplatno dostavljaju poštom na oko 600, odnosno 2000 adresa diljem Hrvatske (Vlada RH i Sabor, ministarstva, županije, gradovi i općine, fakulteti, institute i agencije, vodoprivrede, državne i javne institucije, knjižnice, pojedine škole i udruženja te pojedince) i izvan granica u osam država EU. Časopisi su dostupni i široj javnosti putem internetske stranice Hrvatskih voda. **Kampanja edukacije mladih Hrvata izvan domovine** o očuvanju voda i okoliša – natječaj povodom Svjetskog dana voda 2023. – aktivnost kampanje odnosila se na provedbu natječaja za učitelje hrvatske nastave u inozemstvu i njihove učenike pod nazivom „Hrvoje iz zavičaja“ — očuvanje voda i običaja u cilju ostvarenja UN-ovog 6. cilja Održivog razvoja: Čista voda i higijenski uvjeti. Na natječaj je pristiglo 26 prijava učitelja i koordinatora s ukupno 144 rada u kategorijama: Likovni radovi (91), Literarni radovi (5) i Kombinirani likovno-literarni radovi (48) u čiju izradu i edukaciju su bila uključena 443 učenika. Nagrađeno je 9 najboljih radova s bogatim edukativnim kompletima, a priznanja su podijeljena svim sudionicima natječaja u pet država svijeta (Velika Britanija, Njemačka, Slovačka, Švicarska i Norveška).

U okviru obilježavanja 147. godišnjice organiziranog upravljanja vodama u Republici Hrvatskoj i Dana Hrvatskih voda, 8. rujna 2023. uručene su godišnje nagrade za stručne i znanstvene radove u području upravljanja vodama.

3. POSEBNI CILJ 3. JAČANJE MEHANIZAMA PRAĆENJA I PROVEDBE USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

Za postizanje ispunjenja posebnog cilja *Jačanje mehanizama praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina* kroz 3 mjere planirano je provođenje 11 aktivnosti, od kojih su tijekom 2023. u cijelosti provedene četiri aktivnosti Ministarstva pravosuđa i uprave, dok aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina vezane uz provedbu projektnih aktivnosti *Uključivanje nacionalnih manjina* čiji se početak realizacije planirao krajem 2023. godini, nisu započele jer je u izvještajnom razdoblju pripremljen nacrt potrebne dokumentacije za projekt te su projektne aktivnosti planirane u Akcijskom planu suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2024. do 2025. godine.

MJERA 3.1. Osigurati praćenje sudjelovanja pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Za ostvarenje jačanja mehanizma praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina Ministarstvo pravosuđa i uprave provelo je *analizu o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, po pojedinim nacionalnim manjinama*. Predmet analize bili su redovni lokalni izbori koji su održani 16. svibnja 2021. godine, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, na kojima je ukupno izabrano **278** članova predstavničkih tijela iz redova pripadnika nacionalnih manjina u ukupno **148** jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ujedno, na izborima je izabrano ukupno 55 zamjenika

općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je predmetno pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima u cijelosti ostvareno. Tijekom 2023., Ministarstvo pravosuđa i uprave izradilo je i *analizu o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, po pojedinim nacionalnim manjinama*. Izbori članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održani su 7. svibnja 2023. godine. Nakon provedenih izbora izabrano je **339** vijeća i **105** predstavnika (jedan predstavnik na nivou grada nije izabran).

MJERA 3.2. Osnažiti provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

U okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021-2027.“, koji se financira iz Europskog socijalnog fonda Plus (ESF+), planirana su ulaganja u osiguravanje podrške provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, posebice kroz aktivnosti usmjerene osnaživanju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2023. proveo je pripreme aktivnosti s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, civilnog društva i akademske zajednice. Objava Poziva „Podrška jednakosti“ na dostavu projektnog prijedloga planirana je u 2024. Pozivom će se financirati aktivnosti: *istraživačke i edukativne aktivnosti usmjerene unaprijeđenju praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na regionalnoj i lokalnoj razini; edukativne aktivnosti usmjerene jačanju kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te jačanju građanske participacije pripadnika nacionalnih manjina i poticanju sudjelovanja žena i mladih pripadnika nacionalnih manjina; kao i aktivnosti usmjeren smanjivanju diskriminacije i jačanju socijalne kohezije (nacionalna kampanja, osvještavanja doprinosa nacionalnih manjina hrvatskoj kulturi i sl.* Aktivnost je djelomično provedena.

MJERA 3.3. Izrada i provedba ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalne manjine

U aktivnosti *Izrada ispita na jeziku i pismu nacionalne manjine te Provedbe ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalne manjine* Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja je za prvi i drugi rok državne mature u školskoj godini 2022/2023. izradio ispite i ispitne materijale za pristupnike nacionalnih manjina koji uključuje: rad članova stručnih radnih skupina za izradu ispita iz jezika nacionalnih manjina i recenziju tih ispita, prijevod ispita na jezik i pismo nacionalne manjine i lekturu, prilagodbu ispitne tehnologije te tisak, distribuciju, pripremu za ocjenjivanje te ocjenjivanje ispita. Sastavljeni su ispitni materijali za Češki jezik, Mađarski jezik i književnost, Talijanski jezik i književnost i Srpski jezik. Prevedeni su ispiti iz 14 predmeta na jezike nacionalnih manjina: mađarski, srpski i talijanski jezik. Ispiti iz jezika nacionalnih manjina i ispiti prevedeni na jezike nacionalnih manjina podložni su prilagodbi ispitne tehnologije za pristupnike s teškoćama. Prilagodba ispitne tehnologije za ove ispite obuhvaćala je prijelom ispita s uvećanim fontom uz isticanje ključnih riječi prema principu građe lake za čitanje.

4. POSEBNI CILJ 4. UNAPRJEĐENJE SURADNJE S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I MEDIJIMA U ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE

Za postizanje ispunjenja posebnog cilja Unaprjeđenje suradnje s organizacijama civilnog društva i medijima u zaštiti ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije kroz dvije mjere planirano je provođenje 5 aktivnosti, koje su tijekom 2023. u cijelosti provedene.

Pokazatelj ishoda: Pozicija Republike Hrvatske na Svjetskom indeksu medijskih sloboda (*World Press Freedom Index*) – politički kontekst

Republika Hrvatska je na RSF-ovom Indeksu slobode zauzela 48. mjesto (<https://rsf.org/en/index>), što je blagi napredak na iskazanu početnu vrijednost Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije (49. mjesto).

Pokazatelj ishoda: Indeks održivosti organizacija civilnog društva u Hrvatskoj (CSOSI)

Indeks održivosti organizacija civilnog društva (CSOSI) ključni je analitički alat za mjerenje napretka civilnog sektora u regiji Srednje i Istočne Europe i Euroazije. Indeks prati napredak civilnog sektora u dvadeset i devet zemalja tijekom posljednjih petnaest godina. Indeks održivosti OCD-a u Hrvatskoj za 2021. godinu iznosi 3,3.

MJERA 4.1. Poticati održiv i dugoročan razvoj organizacija civilnog društva koje štite i promiču ljudska prava

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva kroz *Razvojnu suradnju u području Centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj* tijekom 2023. godine nastavila je s provedbom ugovorenih aktivnosti devet Centara znanja. Centri znanja za društveni razvoj djeluju kao svojevrsne *think-do-tank* organizacije koje provode aktivnosti: istraživanja i analize javnih politika iz područja djelovanja, prijenos specifičnih znanja u Republici Hrvatskoj i u zemljama jugoistočne Europe, razvoj društvenih potencijala te zagovaranja pozitivnih društvenih promjena.

MJERA 4.2. Osiguravanje slobodnog medijskog prostora i jačanje profesionalnog rada novinara

Aktivnost *Promicanja medijskog pluralizma putem edukacije manjinskih zajednica o mogućnostima postojećeg zakonodavnog rješenja i utvrđivanjem interesa za pokretanje novih radijskih i televizijskih programa*, provela je Agencija za elektroničke medije kroz dodjelu sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u 2023. godini u okviru kategorije nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Aktivnost *Organizacija okruglih stolova, edukacija, seminara i radionica za novinare, urednike, nakladnike te predstavnike*

organizacija civilnoga društva i poticanje samoregulacije i koregulacije elektroničkih medija tijekom 2023. nije provedena.

Hrvatska radiotelevizija (HRT) aktivnosti u području edukacije novinara i urednika HRT-a u potpunosti financira vlastitim sredstvima, a sredstva se planiraju na godišnjoj razini za ukupnu edukaciju zaposlenika HRT-a temeljem iskazanih potreba zaposlenika za edukacije iz svih područja jačanja kompetencija zaposlenika (razne vještine, integracija i konvergencija, obavezne edukacije i prekvalifikacije, stručna usavršavanja temeljem zakonske obveze, uska specijalistička stručna usavršavanja, stručna usavršavanja iz područja multimedije i mrežne infrastrukture, nove tehnologije). Tijekom 2023. godine na svim održanim internim i eksternim edukacijama iz navedenih je područja sudjelovalo **447** zaposlenika HRT-a, od čega su **324** novinara i urednika iz PJ Program. Sukladno planiranom programu rada HRT Akademija je u 2023. godini nastavila s internim i eksternim stručnim osposobljavanjima svojih zaposlenika, s praćenjem novih medijskih dostignuća i pozitivne prakse naprednih europskih medijskih servisa te nastavila suradnju s relevantnim institucijama u zemlji i inozemstvu.

Na području medijske etike i ljudskih prava edukacije novinara i urednika provode se kontinuirano u suradnji s uredima pravobranitelja koji se redovito pozivaju sudjelovati u izradi sadržaja za taj modul slanjem materijala iz područja medija kao i za provedbu svih potrebnih dodatnih tematskih edukacija novinara koje se organiziraju prema potrebi i na traženje nadležnih urednika. HRT Akademija edukacije novinara i urednika na području etike i ljudskih prava provodi se kroz organizaciju ciljanih radionica na traženje nadležnih urednika te predstavljanje internih dokumenata i njihove dostupnosti na internim web stranicama svim novozaposlenim novinarima (Etički kodeks za novinare, Pravilnik o radu, Pravilnik o postupku i mjerama za zaštitu dostojanstva radnika/ca HRT-a, Opća pravila o radu i ponašanju). U suradnji s EBU Academy održana je online radionica *How to Incorporate Diversity when Creating TV, Digital and Radio Content* na temu inkluzije i prepoznavanja i senzibiliziranja nesvjesne podloženosti stereotipima i predrasudama koje mogu utjecati na donošenje odluka u procesu stvaranja programskih sadržaja, a koja je snimana i bila dostupna za odgođeno gledanje svim zaposlenicima HRT-a. Sustavna i kontinuirana organizacija radionica i edukacija za novinare i urednike kroz sadržaje modula internih radionica HRT-a obuhvaća promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda te jačanja civilnoga društva, antidiskriminacijskog zakonodavstva i rodne ravnopravnosti u javnom govoru i medijima (*moduli Medijska etika i ljudska prava sadrže module Prava djece, Ravnopravnost spolova, Prava osoba s invaliditetom i Zaštita prava nacionalnih manjina*). Ujedno se provodi i sustavna online edukacija novinara i urednika preko internog E-learning sustava HRT-a s posebnim naglaskom na jačanje sadržaja u području modula Medijska etika i ljudska prava (podmoduli: Prava djece, Ravnopravnost spolova, Prava osoba s invaliditetom, Zaštita prava nacionalnih manjina), a s ciljem ukidanja stereotipnog, uvredljivog i ponižavajućeg medijskog prikazivanja pojedinaca ili skupina po bilo kojoj osnovi diskriminacije. Također, na HRT-ovoj e-učilici, u suradnji s uredima pravobranitelja u Republici Hrvatskoj, kontinuirano se objavljuju publikacije i materijali vezani uz edukaciju novinara i urednika HRT-a, a koji su trajno dostupni svim zaposlenicima HRT-a.

PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 1. POBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI JAVNE UPRAVE I PRAVOSUĐA ZA DJELOVANJE U PODRUČJU ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- osnažiti primjenu međunarodnih i regionalnih instrumenata koji se odnose na područje zaštite i promicanje ljudskih prava te osigurati kontinuirano praćenje stanja i analizu javnih politika koje se odnose i/ili utječu na razvoj ljudskih prava
- stvaranje preduvjeta za učinkovitu zaštitu i poštivanje prava građana u kriznim situacijama te ublažavanje posljedica postojećih kriza kroz pravovremenu edukaciju, pružanje informacija i potpore posebno ranjivim skupinama građana
- podizanje razine znanja članova Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, predstavnika pravosuđa, državnih i javnih službenika o izvršenju presuda Europskog suda za ljudska prava s ciljem učinkovitog i promptnog izvršenja presuda i sprječavanja budućih povreda Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
- dugoročno pridonijeti razvoju kompetencija potrebnih za učinkovito djelovanje u području zaštite ljudskih prava, s posebnim naglaskom na razvoj kompetencija mladih i budućih stručnjaka koji se u svom radu susreću s ranjivim društvenim skupinama
- osigurati konačno rješavanje svih slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu te pronalazak, ekshumacije, identifikacije i dostojne pokope žrtava iz masovnih, pojedinačnih i asanacijskih grobnica
- osigurati kontinuirano osposobljavanje i usavršavanje javnih i državnih službenika radi što uspješnijeg ostvarenja mjera i provedbe aktivnosti tijela državne uprave u području zaštite i promicanja ljudskih prava kao i stvaranje preduvjeta za međusektorsku suradnju i razvoj u ovom području djelovanja

MJERA 1.1. Unaprijediti međuresornu suradnju i koordinaciju sustavom zaštite ljudskih prava

Aktivnost 1.1.1. Kontinuiran rad Savjeta za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske i izvršenje zadaća Savjeta propisanih Odlukom o osnivanju Savjeta za ljudska prava („Narodne novine“, broj 136/2021.)

Nositelj provedbe: Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske

Savjet za ljudska prava nastavio je aktivan rad u 2023. godini te je održao tri sjednice. Članovi Savjeta u sklopu 5. sjednice, održane 18. travnja 2023., raspravljali su o suzbijanju zločina iz mržnje i govora mržnje u Republici Hrvatskoj. Predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva unutarnjih poslova, Ureda zastupnice RH pred Europskim sudom za ljudska prava te predstavnici civilnoga društva i profesorica Maja Munivrana s Pravog fakulteta u Zagrebu održali su izlaganja na navedenu temu. U raspravi je istaknuto da je iz svih dostupnih podataka o govoru mržnje odnosno zločinima iz mržnje u Hrvatskoj vidljivo da su žrtve ovih djela u najvećem broju pripadnici ugroženih skupina i to prvenstveno Srbi, Romi i pripadnici LGBT zajednice te da su počinitelji vrlo mladi. Sudionici su se na sjednici složili da Republika Hrvatska ima kvalitetan zakonodavni okvir vezan za suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje, no da je potrebno ulagati daljnje napore u edukaciju kako javnosti tako i svih dionika u sustavu.

Šesta sjednica Savjeta održana je 11. srpnja 2023. u zgradi Vlade Republike Hrvatske. Središnja točka ove sjednice bila je: Saniranje posljedica razornih potresa koji su pogodili Republiku Hrvatsku u kontekstu ljudskih prava. Državni tajnik u Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovne Domagoj Orlić upoznao je članove Savjeta s aktivnostima koje ministarstvo poduzima po pitanju saniranja posljedica potresa, kao i s glavnim projektima koji su u tijeku te modelima obnove. Istaknuo je da je Republika Hrvatska s 9. lipnjem 2023. godine iskoristila obje alokacije Fonda solidarnosti za zagrebački i petrinjski potres u iznosu većem od milijardu eura. Naglasio je i da će se u državnom proračunu osigurati sredstva za nastavak obnove. Predstavnici Koordinacije humanitaraca Sisačko-moslavačke županije predstavili su dokumente koje su izradili, Procjenu humanitarnih potreba na prostoru Sisačko-moslavačke županije te Humanitarni interventni plan. U raspravi koja je uslijedila, predstavnici Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine odgovarali su na pitanja i zapažanja Pučke pravobraniteljice te organizacija civilnoga društva koje su aktivno sudjelovale u saniranju posljedica potresa. Na sjednici je zaključeno da je potrebno iskustva iz ove krize koja je zadesila Republiku Hrvatsku iskoristiti da se unaprijedi sustav odgovora na krizne situacije te da vrijedne lekcije iz rada na potresom pogođenim područjima treba implementirati u sustav odgovora na krizne situacije. Zaključno je potpredsjednica Vlade i predsjednica Savjeta za ljudska prava pozvala sva nadležna tijela da pri provedbi mjera i aktivnosti vezanih uz saniranje posljedica potresa vode računa o aspektu ljudskih prava i o utjecaju mjera i aktivnosti na ranjive skupine građana.

Na 7. sjednici održanoj 20. prosinca 2023. ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Alen Tahiri informirao je članove Savjeta o napretku u provedbi Nacionalnog plana zaštite i promocije ljudskih prava i suzbijanju diskriminacije za razdoblje do 2027. te najavio daljnje korake vezane za izradu pripadajućih akcijskih planova za razdoblje 2024. i 2025. godine. Na sjednici su prezentirane aktivnosti u sklopu obilježavanja Međunarodnog Dana ljudskih prava 10. prosinca. U sklopu sjednice predstavnici nadležnih tijela u Savjetu predstavili su aktivnosti svojih institucija između dviju sjednica Savjeta s naglaskom na razvoj strateškog okvira, provođenje edukacija i treninga u području zaštite i promocije ljudskih prava, međunarodnu suradnju te unaprjeđenje normativnog okvira.

Zapisnici sa sjednica Savjeta dostupni su na stranici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

<https://ljudskaprava.gov.hr/ljudska-prava/savjet-za-ljudska-prava/zapisnici-sa-sjednica-savjeta-za-ljudska-prava/1077>

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Održavanje najmanje dvije sjednice Savjeta za ljudska prava godišnje		
Planirani i ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Održane 3 sjednice Savjeta za ljudska prava		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A681000 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.		

Aktivnost 1.1.2. Koordinacija svih dionika uključenih u izvješćivanje prema međunarodnim i regionalnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava u cilju: redovitog periodičkog izvješćivanja, podizanja njegove kvalitete i informiranja o provedenom, kao i ispunjavanja upitnika upućenih od strane mehanizama za zaštitu ljudskih prava, uspješne realizacije posjeta posebnih izvjestitelja Vijeća za ljudska prava Ujedinjenih naroda kao i drugih mehanizama za zaštitu ljudskih prava (uključujući regionalne)

Obrana Objedinjenog devetog do četrnaestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije – CERD.

Nositelji provedbe: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Partneri: Provedeno u partnerstvu s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i nadležnim tijelima državne uprave

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u svojstvu koordinatora nacionalnih izvješća prema ugovornim tijelima na području ljudskih prava, izvješćuje kako je od 9. do 10. kolovoza 2023. u Ženevi, Republika Hrvatska pred Odborom za uklanjanje rasne diskriminacije predstavila Deveto do četrnaesto periodično izvješće o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, a koje Izvješće sadrži i teme koje se odnose na promicanje i zaštitu prava romske nacionalne manjine. Slijedom rasprave, Odbor je donio preporuke koje je uputio Hrvatskoj, od kojih se određeni broj preporuka odnosi na romsku nacionalnu manjinu, posebice

vezano za borbu protiv diskriminacije (uključujući i segregacije u obrazovnom sustavu). Zatraženo je i poduzimanje dodatnih napora kako bi se položaj i prava romske nacionalne svakodnevnog života, kao manjine unaprijedili na ključnim područjima kao što su: stanovanje, zapošljavanje, zdravstvo i obrazovanje (vidi detaljnije dokument: CERD/C/HRV/CO/9-14).

Izvjешćavanja prema Univerzalnom periodičkom pregledu – izrada dobrovoljnog Među-izvješća.

Nositelji provedbe: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Partneri: Provedeno u partnerstvu s organizacijama civilnog društva i nadležnim tijelima državne uprave

U Ministarstvu je u sklopu priprema za izradu dobrovoljnog Među-izvješća prema Univerzalnom periodičkom pregledu – MTR (koje uključuje i odgovore manjine), na preporuke vezano za promicanje i zaštitu romske nacionalne manjine dana 23. svibnja 2023. održan međuresorni koordinacijski sastanak s predstavnicima svih nadležnih tijela državne uprave, a 27. studenoga i konzultacijski sastanak sa zainteresiranim predstavnicima civilnog društva. MTR je izrađen i preveden na engleski jezik te je u tijeku njegovo upućivanje Vijeću za ljudska prava, a čime su postavljeni temelji za predstojeće pripreme za aktivnosti Hrvatske u sljedećem ciklusu izvješćavanja prema Univerzalnom periodičkom pregledu u 2025. godini.

Izvješćivanje prema međunarodnim i regionalnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava

Upitnici u koje je Ministarstvo bilo uključeno u 2023. godini obuhvaćaju:

i) u okviru UN-a „Utjecaj evidencije žrtava tijekom i nakon DR-a na ljudska prava žrtava i njihovih obitelji slijedom rezolucije na UN Vijeću za ljudska prava“, „Upitnik o Rezoluciji A/RES/76/158 „Međunarodna konvencija o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka“; upitnik UN-ovog Posebnog izvjestitelja Fabiana Salviolija o istini, pravdi, odšteti i garanciji neponavljanja, s naglaskom na financiranje odšteta žrtvama teških povreda ljudskih prava i humanitarnog prava;

ii) u okviru VE: „Upitnik o provedbi Konvencije o suzbijanju trgovanja ljudima (GRETA)“ u kontekstu četvrtog kruga evaluacije u RH, te upitnik Europske komisije za suzbijanje rasizma i nesnošljivosti (ECRI) u okviru provedbe šestog ciklusa izvješćavanja u RH.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj podnesenih periodičkih izvješća ugovornim tijelima prema međunarodnim i regionalnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	1 izvješće CERD, 1 priprema MTR, 3 pripremljena upitnika za potrebe UN-a, 1 pripremljeni upitnik za potrebe VE, 1		

	pripremljeni upitnik za potrebe EK		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A777046 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Nositelji provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Partneri: Provedeno u partnerstvu s nadležnim tijelima državne uprave

Obrana Objedinjenog devetog do četrnaestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije – CERD

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je, sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske o nadležnosti resornih tijela u pogledu izvještavanja prema ugovornim tijelima na području ljudskih prava, kao i dosadašnjoj praksi, bio glavni nositelj obrane Objedinjenog devetog do četrnaestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije. U pripremnom postupku održana su četiri radna sastanka s imenovanim predstavnicima nadležnih tijela državne obrane, objedinjeni prilozi vezani uz teme Objedinjenog devetog do četrnaestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije. U okviru 110 sjednice, od 9. do 10. kolovoza 2023. godine održana je rasprava Odbora Ujedinjenih naroda za uklanjanje rasne diskriminacije i hrvatskog izaslanstva o Objedinjenom devetom do četrnaestom periodičnom izvješću Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije. Hrvatsku delegaciju, koja je ukupno brojila 17 članova, predvodio je gospodin Alen Tahiri, ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, dok je zamjenik voditelja delegacije bio veleposlanik Republike Hrvatske pri Stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Uredu Ujedinjenih naroda u Ženevi, gospodin Gordan Markotić.

Nakon što je UN-ov odbor za ukidanje svih oblika rasne diskriminacije izdao Zaključna razmatranja za RH, ista su prevedena na hrvatski jezik te široko distribuirana kako putem elektroničke pošte tako i na javnim događanjima. Prijevod Zaključnih razmatranja dostupan na mrežnim stranicama Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina: <https://ljudskaprava.gov.hr/suzbijanje-diskriminacije/571>

Preporuke Zaključnih razmatranja korištene su prilikom osmišljavanja aktivnosti Akcijskih planova za 2024. i 2025. – implementacijskih dokumenata uz Nacionalni plan za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije za razdoblje do 2027.

Koordiniranje izrade strateških dokumenta u području zaštite i promicanja ljudskih prava

Nositelji provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Partneri: Provedeno u partnerstvu s organizacijama civilnog društva i nadležnim tijelima državne uprave

Tijekom 2023. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu Nacionalnog programa za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za razdoblje od 2023. do 2025. godine; provedbenih dokumenata Nacionalnog plana za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije – Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za 2024. i 2025. godinu, Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za 2024. i 2025. godinu; Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima do 2030. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana suzbijanja trgovanja ljudima za razdoblje od 2024. do 2026. Nacionalni plan za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije javno je prezentiran u travnju 2023. i preveden na engleski jezik.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je imenovan kao Nacionalni časnik za vezu; glavna Kontaktna točke u državi članici za suradnju s Agencijom EU za temeljna prava (FRA) te obnaša ulogu koja uključuje olakšavanje protoka informacija i suradnje između nacionalnih tijela i organizacija civilnoga društva koje djeluju u području temeljnih prava i nacionalnih tijela za ljudska prava, kao i objedinjavanje tematskih priloga za izvještaje i istraživanja FRA. Tijekom 2023. godine za potrebe izvještavanja prikupljeni su podaci po temama: „Uključivanje temeljnih prava u EU fondove – uloga nacionalnih institucija za ljudska prava i tijela za jednakost“, Godišnje izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), Upitnik za potrebe istraživanja o istragama i disciplinskim postupcima pokrenutim protiv osumnjičenih djelatnika policije, granične policije na štetu migranata, tražitelja azila i izbjeglica u Republici Hrvatskoj: Politička participacija osoba s invaliditetom.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina predstavlja Republiku Hrvatsku pred Vijećem Europe kao član Upravnog odbora za antidiskriminaciju, raznolikost i uključivanje Vijeća Europe (CDADI), sudjeluje u radu njegovih pododbora i radnih skupina u izradi i primjeni strateških dokumenata.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj prevedenih na hrvatski jezik usvojenih zaključnih razmatranja ugovornih tijela	Broj podnesenih periodičkih izvješća ugovornim tijelima prema međunarodnim i regionalnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava	Broj javno prezentiranih strateških dokumenata
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	1 – Prevedena Zaključna razmatranja CERD-a	4 – doprinosa izvještajima FRA	Javna prezentacija NAP-a i prijevod na engleski jezik
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)

Izvori financiranja u 2023. godini	A513040 – Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije za razdoblje 2021.-2027., izvor 11, 6.733 EUR	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

MJERA 1.2. Poboljšati zaštitu prava posebno ugroženih skupina građana u kriznim situacijama

Aktivnost 1.2.1. Provedba postupka uključivanja djece tražitelja međunarodne zaštite u obrazovni sustav Republike Hrvatske i provedba psihosocijalne potpore tražiteljima međunarodne zaštite kroz individualne i grupne razgovore

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Partner: Hrvatski Crveni križ

Aktivnosti se provode u sklopu projekta „Pružanje psihosocijalne podrške i usluga tražiteljima međunarodne zaštite“, a provodi ih Hrvatski Crveni križ na temelju sklopljenog Ugovora s Ministarstvom unutarnjih poslova u Prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Kutini. Svrha je aktivnosti pružiti podršku i pomoć tražiteljima međunarodne zaštite u svakodnevnom životu pružanjem socijalnih i zdravstvenih usluga. Među aktivnostima treba posebno izdvojiti pružanje podrške pri prijemu i smještaju tražitelja međunarodne zaštite, individualnu i grupnu psihološku podršku, organizaciju i održavanje dječjih radionica za djecu predškolske dobi, pomoć službenicima Ministarstva pri uključivanju djece u obrazovni sustav te organizaciju i održavanje edukativnih i informativnih radionica za djecu i odrasle.

U tom smislu, tijekom 2023. godine održana su 1594 individualna razgovora i 82 grupna razgovora sa 177 tražitelja, provedene su radionice hrvatskog jezika za 190 tražitelja, pomoć pri učenju pruženo je za 210 djece, a u radionice informatike, dječje igraonice, kreativne radionice i sportske aktivnosti bilo je uključeno 2090 tražitelja međunarodne zaštite.

Aktivnost uključivanja djece u obrazovni sustav prvenstveno provode službenici Prihvatilišta pri čemu im potporu pruža Hrvatski Crveni križ.

Potpore se odnosi na prijevoz na testiranja za upis u obrazovne ustanove, kupnju školskog pribora i opreme za školu te pomoć pri učenju.

Tijekom 2023. godine pokrenuto je 86 postupaka uključivanja djece tražitelja međunarodne zaštite u obrazovni sustav Republike Hrvatske. Od toga broja, za četrdeset šestero (46) djece realiziran je upis u obrazovni sustav i pohađali su nastavu.

Osnovnu školu pohađalo je ukupno četrdesetero (40) djece, od toga devetnaest (19) dječaka i dvadeset jedna (21) djevojčica; srednju školu pohađalo je ukupno četvero (4) djece, od toga dva (2) dječaka i dvije (2) djevojčice, a predškolu su pohađale dvije (2) djevojčice.

Na dan 31. prosinca 2023. ukupno je trideset troje (33) djece, tražitelja međunarodne zaštite pohađalo neke od ustanova obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj. Od toga trinaest (13) dječaka i dvadeset (20) djevojčica.

Dvadeset osmero (28) djece pohađalo je osnovnu školu, četvero (4) srednju školu i jedno (1) dijete predškolu.

Aktivnosti psiho-socijalne potpore i potpore uključivanju u obrazovni sustav od strane Hrvatskog Crvenog križa nisu se provodile od 1. veljače do 31. svibnja 2023. s obzirom na to

da je provedba projekta završena krajem 2022. godine, a tek 7. ožujka 2023. godine donesena je Odluka za raspisivanje i provedbu Javnog natječaja za financiranje projekta u području pružanja psihosocijalne podrške i socijalnih usluga tražiteljima međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Djelatnici Odjela za dublinski postupak sudjeluju kao predavači u radionici za posebne skrbnike djece bez pratnje koja su tražitelji međunarodne zaštite u organizaciji Hrvatskog Crvenog križa na temu Provedba dublinskog postupka s djecom bez pratnje.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj djece tražitelja međunarodne zaštite uključenih u obrazovni sustav		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	46		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	K553169 – Fond za azil, migracije i integraciju (AMIF), 650,00	K553169 – Fond za azil, migracije i integraciju (AMIF), 1.950,00	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	siječanj 2023. godine; svibanj 2023. – prosinac 2023.		

Aktivnost 1.2.2. Provedba programa usavršavanja i obuke za službenike Službe za prihvat i smještaj tražitelja međunarodne zaštite i Službe za međunarodnu zaštitu

Aktivnost 1.2.3. Omogućavanje kontakata zatvorenika s članovima obitelji korištenjem modernih tehnologija

Nositelj provedbe: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Tijekom 2023. godine u svim kaznenim tijelima zatvorskog sustava i svim kategorijama osoba lišenih slobode omogućeno je ostvarivanje kontakata s članovima obitelji putem video posjeta, što je posebno važno u okolnostima kada se u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske konstantno povećava broj stranih državljana kojima su video posjete od neprocjenjive vrijednosti za kontakt s članovima obitelji. U 2023. godini realizirano je ukupno više od 11 000 video posjeta, a od tog broja bilo je više od 5 000 video posjeta u koje su bila uključena maloljetna djeca. Korištenje video posjeta trenutačno je u zatvorskom sustavu potpuno besplatno za sve osobe lišene slobode za razliku od nekih drugih europskih zemalja koje su uvele naplatu kroz primjenu različitih komunikacijskih tehnologija.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj ostvarenih video-posjeta kaznenim tijelima, odgojnim zavodima		
--	---	--	--

Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	11000		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A630000 – Izvršavanje kazne zatvora, mjere istražnog zatvora i odgojne mjere – izvor 11	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.		

Aktivnost 1.2.4. Provedba učinkovitih programa univerzalne prevencije nasilja u obitelji i nasilja nad ženama (organizacija tematskih javnih manifestacija s ciljem senzibilizacije građana o važnosti reakcije društva u pogledu eliminacije nasilja, senzibilizacija i edukacija žena, senzibilizacija i edukacija potencijalnih ranjivih skupina kao što su žene starije životne dobi te osobe s invaliditetom)

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Partner: Jedinice lokalne uprave i samouprave, vijeća za prevenciju kriminaliteta te odgojno-obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva i dr.

U sklopu navedene aktivnosti, Ravnateljstvo policije u suradnji s policijskim upravama i policijskim postajama, jedinicama lokalne uprave i samouprave, vijećima za prevenciju kriminaliteta te odgojno-obrazovnim ustanovama, organizacijama civilnog društva i drugim partnerima, tijekom 2023. godine nastavilo je s kontinuiranom i sustavnom provedbom preventivnih aktivnosti usmjerenih na sprječavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji, nasilja među mladima te izgradnju kulture nenasilja i tolerancije, a sve u okviru preventivnog projekta Živim život bez nasilja.

U tom smislu, tijekom 2023. godine organizirano je gotovo 20 tematskih javnih manifestacija (oko 1 400 sudionika) te gotovo 700 interaktivnih edukativnih radionica kojima je obuhvaćeno blizu 16 000 učenika osnovnih i srednjih škola te oko 50 edukacija kojima je obuhvaćeno oko 2 500 roditelja. Isto tako, tijekom godine diljem Republike Hrvatske organizirano je na desetke okruglih stolova i tribina te druge preventivno edukativne aktivnosti koje imaju za cilj senzibilizaciju i osvještavanje građana o potrebi prijave nasilja kao i senzibilizaciju i edukaciju žena, ali i drugih potencijalnih ranjivih skupina kao što su žene starije životne dobi te osobe s invaliditetom. Od navedenih događaja izdvajamo preventivnu aktivnost u Krapinskim Toplicama, i to obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom. Navedeno događanje održalo se u organizaciji Ravnateljstva policije i Policijske uprave krapinsko-zagorske te Centra za odgoj i obrazovanje Krapinske Toplice u suradnji s Dječjim kazalištem Smješko iz Zagreba te Programom prometne kulture za najmlađe Jumicar. Na Interaktivnoj radionici

policije i partnera pod nazivom „Imam prava“ sudjelovalo je 80 učenika Centra za odgoj i obrazovanje Krapinske Toplice.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj održanih javnih događanja	Broj sudionika	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	20 javnih manifestacija 700 inter. eduk. radionica 50 edukacija	1 358 sudionika 16 000 učenika 2 500 roditelja	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A553131 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Kontinuirano tijekom 2023.		

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2023. organizirao konferenciju „Poboljšanje reakcije na trgovanje ljudima radi seksualnog iskorištavanja, posebno žena i djevojčica, borbom protiv potražnje u Jugoistočnoj Europi“ u Dubrovniku od 27. do 28. travnja 2023. te je kroz aktivnosti Ureda na ovu temu i izvještavanje s iste, senzibilizirana javnost o nasilju nad ženama i kaznenom djelu Trgovanja ljudima, koje predstavlja jedan od najbezobzirnijih primjera kršenja ljudskih prava radi stvaranja ilegalnog profita. Žrtve trgovanja ljudima su u najvećem broju slučajeva žene, djeca, a sve češće i muškarci. Organizacija konferencije rezultat je dugogodišnje uspješne suradnje s Ureda s Uredom Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal (UNODC), Ministarstvom Europe i vanjskih poslova Republike Francuske, Ministarstvom vanjskih poslova Kraljevine Švedske i Organizacijom za europsku sigurnost i suradnju (OSCE).

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj održanih javnih događanja/manifestacija s ciljem senzibilizacije građana nasilju u obitelji i nasilju prema ženama		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	1 javni događaj/konferencija	50 sudionika	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)

Izvori financiranja u 2023. godini	A681023 – Provedba Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, izvor 11, 6.911 EUR	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	II. kvartal 2023		

Aktivnost 1.2.5. Edukacija osoba muškog spola s ciljem njihove senzibilizacije na temu sprječavanja nasilja prema ženama kao i na temu rodne jednakosti i ravnopravnosti spolova u suradnji s organizacijama civilnog društva

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Partner: Jedinice lokalne uprave i samouprave, vijeća za prevenciju kriminaliteta te odgojno-obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva i dr.

U sklopu iste mjere, Ravnateljstvo policije je tijekom 2023. godine nastavilo s provedbom aktivnosti iz preventivnog projekta „Lily“ te je tijekom godine provedeno preko 50 javnih manifestacija (cca 2 500 osoba) i preko 300 edukacija kojima je prisustvovalo preko 11 000 osoba. Isto tako, u sklopu projekta i dalje se provode promotivne aktivnosti putem društvenih mreža te putem video spotova usmjerenih na senzibilizaciju građana o važnosti nulte tolerancije prema nasilju nad ženama, primarno usmjerenih na senzibilizaciju muškaraca. Posebno ističemo da je u sklopu ovog projekta povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u Pučkom otvorenom učilištu Krapina, u organizaciji Ravnateljstva policije i Policijske uprave krapinsko-zagorske održana premijera edukativne kazališne predstave „Vrijeme leptirica“ (režiju potpisuje Vedran Komerički) koja na edukativan, a pritom izrazito emotivan i izravan način progovara o kompleksnosti nasilja, viktimizacije, ali i stigmatizacije žena žrtava nasilja te važnosti pravovremene reakcije društva u smislu podrške prilikom prijavljivanja nasilja. Istom prilikom, javnosti je prezentiran novi letak pod nazivom „Lily“ koji se tematski odnosi na prava žrtava nasilja u obitelji.

Nadalje, 11. prosinca 2023. u sklopu obilježavanja Međunarodnog dan ljudskih prava, Ravnateljstvo policije i Policijska uprava zagrebačka organizirali su za najmlađe polaznike Dječjeg vrtića Malešnica, edukativni dramsko-glazbeni program u izvedbi Dječjeg kazališta Smješko i glazbenog umjetnika Jerka Marića. U interaktivnoj predstavi „Imam prava“, u stihu i kroz pjesme djeca su naučila koja su njihova ljudska i dječja prava, s posebnim naglaskom na pravo na sigurnost i zdravo odrastanje, a nakon čega su učili o ljudskim pravima u programu „Pravo na sigurnosti djece u životu i u prometu“ gdje su kroz program prometne kulture za najmlađe „Jumicar“ posebno učili o pravu na sigurnost djece u prometu i važnosti poštivanja prometnih pravila.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj održanih javnih događanja	Broj sudionika	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	53	2500	

IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A553131 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Kontinuirano tijekom 2023.		

Aktivnost 1.2.6. Unaprjeđenje prikupljanja i analize podataka iz zdravstvenog sustava o zdravstvenom statusu i korištenju zdravstvene zaštite pojedinih ranjivih skupina u svrhu izrade javnozdravstvenih i epidemioloških pokazatelja kao preduvjeta za kreiranje strateških okvira koji se odnose na unaprjeđenje prava na zdravlje ranjivih skupina

Nositelj provedbe: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Hrvatski zavod za javno zdravstvo bio je uključen kao nacionalna javnozdravstvena institucija u suzbijanje i prevenciju epidemije i u 2023. godini te je s aktivnosti *Unaprjeđenje prikupljanja i analize podataka iz zdravstvenog sustava o zdravstvenom statusu i korištenju zdravstvene zaštite pojedinih ranjivih skupina u svrhu izrade javnozdravstvenih i epidemioloških pokazatelja kao preduvjeta za kreiranje strateških okvira koji se odnose na unaprjeđenje prava na zdravlje ranjivih skupina* započeo krajem 2023. godine. Dovršetak provedbe očekuje se u 2024. godini.

MJERA 1.3. Povećati učinkovitost izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava

Nezadovoljavajuće stanje primjene Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u Hrvatskoj se očituje u 80 predmeta Europskog suda za ljudska prava koji su 2020. bili u postupku izvršenja. Ovom se mjerom nastoji razviti i primijeniti niz ciljanih edukativnih aktivnosti za ključne dionike u javnoj upravi i pravosuđu kako bi se prvo ubrzalo izvršenje postojećih presuda, a onda i prevenirao neželjeni ishod pokretanja postupaka protiv Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

Aktivnost 1.3.1. Podizanje razine znanja članova Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, predstavnika pravosuđa, državnih i javnih službenika o izvršenju presuda Europskog suda za ljudska prava s ciljem učinkovitog i promptnog izvršenja presuda i sprječavanja budućih povreda Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Nositelj provedbe: Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Partner: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Na 12. sastanku Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, održanog 15. i 16. studenog 2023. sudjelovala je i delegacija na visokoj razini iz Vijeća

Europe radi razmatranja otvorenih pitanja izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava u odnosu na Republiku Hrvatsku. Tijekom sastanka, Hrvatska je ponovno potvrdila svoje međunarodno prihvaćene obveze izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava te istaknula važnost učinkovitog izvršenja u prevenciji budućih povreda Konvencije, a rad i djelovanje Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava u Hrvatskoj je predstavljen važan primjer dobre prakse među državama članicama. Na sastanku su izlagali gđa Štefica Stažnik, nacionalna koordinatorica za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava i zastupnica Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, gđa. Clare Brown, voditeljica resora nadležnog za praćenje izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava u odnosu na Republiku Hrvatsku, Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava Vijeća Europe na temu Nadzor nad izvršenjem presuda Europskog suda za ljudska prava – pogled iz perspektive Odbora ministara Vijeća Europe. Ujedno je Prezentiran mehanizam izvršenja u Republici Hrvatskoj i rad Stručnog savjeta, dosadašnji rezultati rada i izazovi u izvršenju presuda Europskog suda za ljudska prava u Hrvatskoj. Sastanak i informativno-edukativna izlaganja su dovela do podizanja razine znanja članova Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, predstavnika pravosuđa, državnih i javnih službenika o izvršenju presuda Europskog suda za ljudska prava. Sastanku je prisustvovalo 29 sudionika.

Planirane aktivnosti provedbe edukacija odrađene su u sklopu drugih aktivnosti gdje je nositelj aktivnosti Pravosudna akademija, Policijska akademija i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, a koje su bile organizirane za suce, sudske savjetnike koji rade na predmetima obiteljsko-pravne zaštite i djelatnike centara za socijalnu skrb, policijske službenike, državne odvjetnike o zaštiti prava djece sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava i standardima zaštite djece žrtava seksualnog zlostavljanja u praksi Europskog suda za ljudska prava; za stručne radnike Hrvatskog zavoda za socijalni rad u području zaštite prava djece sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava; o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, posebice u pogledu članaka 2., 3. i 6. (kaznenopravni aspekt), načela *ne bis in idem* te predmetima međunarodne zaštite i ograničavanja slobode kretanja za kaznene sudske savjetnike, zamjenike državnih odvjetnika i državnoodvjetničke savjetnike; za upravne suce o pravima migranata.

<p>POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe</p>	<p>Broj članova Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava koji su pohađali edukaciju/radionicu o načinima i mehanizmima izvršenja presude Europskog suda za ljudska prava s ciljem učinkovitog i promptnog izvršenja presude i sprječavanja budućih povreda Konvencije za</p>	<p>Broj pravosudnih dužnosnika, sudskih savjetnika, državnoodvjetničkih savjetnika, policijskih službenika i stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad koji su educirani o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i</p>	
---	---	--	--

	zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda	praksi Europskog suda za ljudska prava	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	19	409	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A860001 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	15.11.2023. / do kraja 2023.		

Aktivnost 1.3.2. Provedba modula multidisciplinarnih radionica (uživo ili online) za suce sudske savjetnike koji rade na predmetima obiteljsko-pravne zaštite i djelatnike centara za socijalnu skrb, policijske službenike, državne odvjetnike o zaštiti prava djece sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava i standardima zaštite djece žrtava seksualnog zlostavljanja u praksi Europskog suda za ljudska prava

Nositelj provedbe: Pravosudna akademija

U 2023. godini Pravosudna akademija u sklopu Programa cjeloživotnog stručnog usavršavanja na temu zaštite prava djece sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava organizirala je 4 radionice naziva „Odmjeravanje kazne i izricanje sigurnosne mjere u postupcima obiteljskog nasilja“ za 53 polaznika, 6 radionica naziva „Uzimanje iskaza žrtve i ispitivanje žrtve s posebnim naglaskom na ranjive skupine, posebno žrtve nasilja u obitelji, nasilja nad djecom i ženama i seksualnog nasilja“ za 81 polaznika te 2 radionice naziva „Zaštita prava žrtava kaznenih djela“ za 34 polaznika.

U okviru projekta „Promicanje vladavine prava i temeljnih prava kroz kvalitetno učenje na daljinu u hrvatskom pravosuđu“ (DG REFORM; projektni su partneri bili Pravosudna akademija i Ured zastupnice RH pred Europskim sudom za ljudska prava, a provedbeno tijelo Vijeće Europe) u 2023. godini održana je radionica „Obiteljsko-pravna zaštita djece u praksi domaćih sudova i praksi Europskog suda za ljudska prava“ za 11 polaznika. U okviru istog projekta organizirana je jedna online radionica „Prava žrtava obiteljskog nasilja – pravni okvir (kazneno pravni i prekršajni aspekt) i praksa ESLJP-a“ za 20 polaznika.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj pravosudnih dužnosnika, sudskih savjetnika, državnoodvjetničkih savjetnika, policijskih službenika i stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad koji su educirani o		
--	---	--	--

	primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava		
Ostvareni ishodi za pokazatelj provedbe u 2023. godini	199		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A629024 – Stručno usavršavanje dužnosnika i savjetnika u pravosudnim tijelima	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023. godina		

Aktivnost 1.3.3. Provedba radionice (uživo ili u virtualnom formatu) za stručne radnike Hrvatskog zavoda za socijalni rad u području zaštite prava djece sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava

Nositelj provedbe: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Aktivnost nije provedena, jer je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina tijekom 2023. godine provodio virtualnu edukaciju stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad u suradnji s Hrvatskom komorom socijalnih radnika (vidi Izvještaj o provedbi aktivnosti Akcijskog plana za suzbijanje diskriminacije za 2023.).

	Broj stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad koji su educirani o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava		
Planirani ishodi za pokazatelj provedbe u 2023. godini	300 educiranih stručnjaka		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A792006 – Provedba nacionalnih strategija te unaprjeđenje stručnog rada u sustavu socijalne skrbi	/	/

ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Aktivnost nije provedena
------------------------------------	---------------------------------

Aktivnost 1.3.4. Provedba radionice (uživo ili u virtualnom formatu) o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, posebice u pogledu članaka 2., 3. i 6. (kaznenopravni aspekt), načela ne bis in idem te predmetima međunarodne zaštite i ograničavanja slobode kretanja za kaznene sudske savjetnike, zamjenike državnih odvjetnika i državnoodvjetničke savjetnike

Nositelj provedbe: Pravosudna akademija

U 2023. godini Pravosudna akademija je u sklopu Programa cjeloživotnog stručnog usavršavanja o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, posebice u pogledu članaka 2., 3. i 6. (kaznenopravni aspekt), načela *ne bis in idem* te predmetima međunarodne zaštite i ograničavanja slobode kretanja za kaznene sudske savjetnike, zamjenike državnih odvjetnika i državnoodvjetničke savjetnike organizirala 5 radionica naziva „Načela zabrane reformacije *in peius* i *ne bis in idem* u domaćoj i međunarodnoj sudskoj praksi – teorijski i praktični aspekti” za 58 polaznika te 4 radionice naziva „Pravo EU i pravo VE – kaznenopravni aspekt” za 45 polaznika.

U okviru projekta „Promicanje vladavine prava i temeljnih prava kroz kvalitetno učenje na daljinu u hrvatskom pravosuđu“ (DG REFORM; projektni partneri su bili Pravosudna akademija i Ured zastupnice RH pred Europskim sudom za ljudska prava, a provedbeno tijelo Vijeće Europe) u 2023. godini održane su 2 radionice „*Ne bis in idem*“ za ukupno 45 polaznika.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj pravosudnih dužnosnika, sudskih savjetnika, državnoodvjetničkih savjetnika, policijskih službenika i stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad koji su educirani o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	193		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A629024 – Stručno usavršavanje dužnosnika i	/	/

	savjetnika u pravosudnim tijelima		
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023. godina		

Aktivnost 1.3.5. Provedba radionice (uživo ili u virtualnom formatu) za upravne suce o pravima migranata

Nositelj provedbe: Pravosudna akademija

U suradnji Pravosudne akademija i programa HELP Vijeća Europe 2023. godine pokrenut je online tečaj iz programa HELP pod nazivom „Azil i migracije“. Mentorice tečaja su bile pomoćnica zastupnice RH pred ESLJP-om i sutkinja Visokog upravnog suda. Tečaj je bio namijenjen sucima i savjetnicima upravnih sudova i Visokog upravnog suda RH. Upisao ga je 21 polaznik (od toga ih je 20 uspješno završilo tečaj). Tečaj je završio u siječnju 2024. godine. U 2024. godini, za istu je ciljnu skupinu planiran tečaj iz Programa HELP „Djeca migranti“. Pravosudna akademija, u suradnji s UNHCR-om i Hrvatskim pravnim centrom (HPC), organizirala je seminar pod nazivom „Rodno uvjetovano nasilje u postupku utvrđivanja izbjegličkog statusa“ koji je održan u Pravosudnoj akademiji u Zagrebu u studenome 2023. godine. Seminar je održan u okviru projekta „Pristup teritoriju i sustavu azila u Hrvatskoj – pravna podrška i podizanje kapaciteta“ koji HPC provodi kao partner i uz financijsku potporu UNHCR-a, u suradnji s Pravosudnom akademijom i UNHCR-om. Na seminaru je, uz predstavnike Ministarstva unutarnjih poslova i civilnog sektora, sudjelovalo 8 sudaca i savjetnika upravnih sudova i Visokog upravnog suda RH.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj pravosudnih dužnosnika, sudskih savjetnika, državnoodvjetničkih savjetnika, policijskih službenika i stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad koji su educirani o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava	Broj pravosudnih dužnosnika, sudskih savjetnika, državnoodvjetničkih savjetnika, policijskih službenika i stručnih radnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad koji su educirani o primjeni prava zajamčenih Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava/ Pristup teritoriju i sustavu azila u Hrvatskoj	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	20	Uz predstavnike MUP-a, OCD, 8 sudaca i savjetnika upravnih sudova i Visokog upravnog suda RH	

IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A629024 – Stručno usavršavanje dužnosnika i savjetnika u pravosudnim tijelima	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023. godina		

MJERA 1.4. Unaprijediti kvalitetu i dostupnost obrazovanja za ljudska prava

Aktivnost 1.4.1. Uvođenje novih kolegija o ljudskim pravima u Europskoj uniji ili uključivanje nove materije u već postojeće kolegije, izvođenje kolegija iz područja ljudskih prava i demokratskog i aktivnog građanstva za studente visokih učilišta, s posebnim naglaskom na studente koji pohađaju obrazovne programe usmjerene na rad s djecom i mladima

Nositelj provedbe: Pravni fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Pravni fakultet Osijek ima visoko referentne profesore, usko specijalizirane za ljudska prava. U zadnjih desetak godina, ostvarili smo vertikalnu obrazovanja o ljudskim pravima. Na Pravnom fakultetu Osijek, na različitim studijskim programima, izvode se ukupno 22 kolegija o ljudskim pravima i/ili pravima manjina. Pravni fakultet Osijek izvodi Sveučilišni specijalistički studij Ljudska prava po čemu se izdvaja među četiri pravna fakulteta i ima najjače razvijenu edukaciju iz ljudskih prava.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj kolegija		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	22		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A679090 – Redovna djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – iz evidencijskih prihoda, izvor 31 i 43	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Kontinuirano		

Aktivnost 1.4.2. Uključivanje tema vezanih za zaštitu ljudskih prava i zločin iz mržnje u izvedbene planove dva studijska programa (Stručni studij Kriminalistike i Specijalistički diplomski stručni studij Kriminalistike na Visokoj policijskoj školi)

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

U okviru dva studijska programa (Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistike i Specijalistički diplomskog stručnog studija Kriminalistike) na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti teme o temeljnim ljudskim pravima (uključujući suzbijanje nasilja nad ženama i obiteljskog nasilje, zločina iz mržnje, govora mržnje, trgovanja ljudima, zaštita prava migranata i tražitelja azila te nereda na sportskim natjecanjima obrađene su na sljedećim kolegijima: Uvod u pravni sustav i ustavno uređenje RH, Kazneno pravo, Uvod u kriminalistiku, Policijske ovlasti, Kriminalistička taktika, Kriminologija, Kriminalistička psihologija, Kriminalističke metodike istraživanja organiziranog kriminaliteta, Sigurnost europskih granica i migracije, Sigurnosni sustav i nacionalna sigurnost Republike Hrvatske, Kriminalistička metodika istraživanja maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu djece, Kriminalistička metodika istraživanja obiteljskog nasilja, Prekršajno pravo, sve na Stručnom prijediplomskom studiju Kriminalistike te Kriminalističke metodike istraživanja složenih oblika organiziranog kriminaliteta, Migracije i kriminalitet, Nadzor nad radom policije, Primijenjena viktimologija, Kriminalistička metodika istraživanja složenog kriminaliteta na štetu djece na Stručnom diplomskom studiju Kriminalistike.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj studenata – polaznika programa Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistike	Broj studenata – polaznika programa Specijalističkog diplomskog stručnog studija Kriminalistike	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	279	122	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	Državni proračun (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A553131 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Aktivnost 1.4.3. Uključivanje tema vezanih za zaštitu ljudskih prava i nediskriminaciju u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u okviru Policijske škole „Josip Jović“

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Policijska škola „Josip Jović“ provodi tri oblika temeljnog obrazovanja za zanimanje policajac/policajka. Temeljnim obrazovanjem smatra se redovito srednjoškolsko obrazovanje učenika kroz 3. i 4. razred Policijske škole, srednjoškolsko obrazovanje odraslih za zanimanje policajac/policajka te temeljni policijski tečaj. Sukladno Godišnjem izvedbenom kurikulumu, teme zaštite ljudskih prava obuhvaćene su u sljedećim predmetima: Prekršajno pravo, Osnove kriminalistike i kriminalističko istraživanje/Prevenција kriminaliteta, Policijske ovlasti i

njihova primjena, Psihologija, Osnove policijskog posla i organizacija, Ustav Republike Hrvatske, ljudska prava i pravo Europske unije.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj polaznika srednjoškolskog obrazovanja odraslih	Broj učenika 3. i 4. razreda srednje škole	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	808	248	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A553131 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Aktivnost 1.4.4. Provedba vanjskog vrednovanja Građanskog odgoja i obrazovanja s naglaskom na izradu instrumenata za osiguranje kvalitete i evaluacije provedbe međupredmetnih tema

Nositelj provedbe: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Istraživanjem ICCS 2022 ponovno je potvrđena povezanost razine građanskih znanja učenika sa spolom i socioekonomskim statusom njihova kućanstva. Djevojčice postižu statistički značajno više rezultate od dječaka. Više rezultate postižu i učenici iz kućanstava višeg socioekonomskog statusa, odnosno čiji roditelji imaju viši stupanj obrazovanja, veći socioekonomski indeks zanimanja (SEI) i veći broj knjiga u kućanstvu. Također, učenici s većim građanskim znanjem više podržavaju ravnopravnost među ljudima, jednaka prava imigranata i svih etičkih skupina u društvu i zaštitu okoliša te je vjerojatnije da će glasati na izborima. U prosjeku je jedna trećina učenika iskazala da su donekle ili jako zainteresirani za političke i društvene teme. Ovaj je udio bio veći kod učenika koji su izjavili da su njihovi roditelji ili skrbnici više zainteresirani za građanska pitanja. Najčešći izvor informacija o političkim ili društvenim temama bilo je gledanje televizije, zatim internet, a zatim čitanje novina u tiskanome ili online formatu.

Rezultati istraživanja ICCS 2022 pokazuju da su učitelji i ravnatelji škola diljem svijeta stavili veliki naglasak na važnost građanskog učenja o okolišu i kritičkome razmišljanju, a manji na promicanje znanja o „klasičnim“ temama vezanim uz građanstvo poput glasovanja/izbora i institucija/sustava.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Objavljen izvještaj o provedenim aktivnostima vanjskog vrednovanja građanskog odgoja i obrazovanja		
--	---	--	--

Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Objavljen međunarodni izvještaj međunarodne studije građanskog odgoja i obrazovanja (ICCS 2022.) i priopćenja za Republiku Hrvatsku.		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A814000 – Međunarodni projekti vrednovanja znanja i vještina – 13.015,66 EUR.	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	28.11.2023.		

MJERA 1.5. Osigurati rješavanje sudbine osoba nestalih u Domovinskom ratu i pronalazak posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa

Aktivnost 1.5.1. Prikupljanje saznanja o mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica iz razdoblja Domovinskoga rata

Nositelj provedbe: Ministarstvo hrvatskih branitelja

Partner: Tijela državne uprave nadležna za unutarnje poslove, sigurnosno-obavještajne agencije i druga tijela državne uprave

Prikupljanje saznanja o nestalim osobama i prikrivenim mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica najznačajnija je aktivnost, budući da o točnosti i vjerodostojnosti tih saznanja ovisi učinkovitost cjelokupnog procesa traženja.

Ministarstvo hrvatskih branitelja, kao koordinacijsko tijelo, u izvještajnom razdoblju nastavilo je s prikupljanjem saznanja iz svih raspoloživih izvora: ponajprije od nadležnih tijela Republike Hrvatske (Ministarstva unutarnjih poslova, sigurnosno-obavještajnih agencija i dr.), samostalno i putem područnih ispostava te suradnjom s udrugama. Tako su prikupljena i objedinjena saznanja o 49 mogućih mjesta prikrivenih grobnica, na području 10 županija.

Uz činjenicu da se protokom vremena smanjuje broj i vjerodostojnost prikupljenih saznanja, ključnu prepreku u procesu predstavlja izostanak suradnje Republike Srbije koja raspolaže navedenim saznanjima i dokumentacijom i na čijem se području nalaze osobe koje tim saznanjima raspolažu.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj prikupljenih saznanja o mogućim mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica iz Domovinskog rata		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Planirani ishod u 2023. – 60 Ostvarena vrijednost pokazatelja u 2023. – 49		

IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A522014 – Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata (FP 1090) – 923.830,72	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	1. siječnja 2023. – 31. prosinca 2023.		

Aktivnost 1.5.2. Provedba terenskih istraživanja i ekshumacija posmrtnih ostataka žrtava iz Domovinskog rata

Nositelj provedbe: Ministarstvo hrvatskih branitelja

Partner: Tijela državne uprave nadležna za unutarnje poslove, pravosuđe, obranu, zdravstvo, sigurnosno-obavještajne agencije i druga tijela državne uprave, pravosudna tijela, organizacije, ustanove i pravne osobe

Ministarstvo hrvatskih branitelja, temeljem prikupljenih saznanja, organiziralo je i koordiniralo provedbu terenskih istraživanja i ekshumacija posmrtnih ostataka.

U izvještajnom razdoblju provedeno je cjelovito terensko istraživanje, uključujući probna iskapanja, na 28 mjesta na području 7 županija, za koja su prikupljena saznanja ukazivala kako se radi o mogućim mjestima prikrivenih grobnica. Probnim iskapanjima, u ukupnom trajanju od 140 radnih dana, obrađeno je 23 289 m² površine. Pritom, na lokalitetu Šarviz Dola (Svinjarevci, VSŽ), pronađena je masovna grobnica s posmrtnim ostacima 11 žrtava iz Domovinskoga rata. Usporedo navedenom, u trajanju od 182 radna dana nastavljena je provedba probnoga iskapanja na lokalitetu Petrovačka Dola, Vukovar.

Također, proveden je terenski izvid 35 mogućih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica za koje je u tijeku daljnja operativna obrada kako bi iste bile pripremljene za provedbu probnih iskapanja.

Ključna prepreka većoj učinkovitosti u provedbi terenskih istraživanja jest smanjena točnost i vjerodostojnost raspoloživih saznanja.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj mogućih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica iz razdoblja Domovinskog rata na kojima su provedena terenska istraživanja		
Planirani i ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Planirani ishod u 2023. – 55 Ostvarena vrijednost pokazatelja u 2023. – 28		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)

Izvori financiranja u 2023. godini	A522014 – Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata (FP 1090)	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	1. siječnja 2023. – 31. prosinca 2023.		

Aktivnost 1.5.3. Organizacija obrade i identifikacije posmrtnih ostataka iz Domovinskog rata

Nositelj provedbe: Ministarstvo hrvatskih branitelja

Partner: Zdravstvene ustanove i medicinski fakulteti (temeljem sklopljenih ugovora), tijela državne uprave nadležna za unutarnje poslove, pravosuđe, branu, zdravstvo, sigurnosno-obavještajne agencije i druga tijela državne uprave, pravosudna tijela, Hrvatski Crveni križ te Međunarodna komisija za nestale osobe (ICMP)

Za potrebe obrade i identifikacije posmrtnih ostataka, Ministarstvo hrvatskih branitelja zaključilo je redovne ugovore sa znanstveno-medicinskim ustanovama koje obavljaju medicinski dio poslova. U izvještajnom razdoblju, na zahtjev Ministarstva, metodom analize DNA uspješno su obrađena 152 uzorka izuzeta iz neidentificiranih posmrtnih ostataka. Temeljem zaprimljenih nalaza, organizirano je pet završnih identifikacija kojom su prilikom identificirani posmrtni ostaci 13 osoba.

Nakon identifikacije, Ministarstvo hrvatskih branitelja, organiziralo je pogrebnu skrb za sve identificirane osobe, prema željama njihovih obitelji. Radi daljnjeg povećanja učinkovitosti procesa, Ministarstvo hrvatskih branitelja poduzelo je niz aktivnosti – od prikupljanja i raščlambe podataka, ponovne obrade posmrtnih ostataka najsvremenijim metodama, do prikupljanja dodatnih referentnih uzoraka, što je i ključni izazov u ovom procesu.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj identificiranih osoba nestalih i smrtno stradalih u Domovinskom ratu		
Planirani i ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Planirani ishod u 2023. – 50 Ostvarena vrijednost pokazatelja u 2023. – 13		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A522014 – Ekshumacija, identifikacija i sahrana žrtava iz Domovinskog rata (FP 1090)	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	1. siječnja 2023. – 31. prosinca 2023.		

MJERA 1.6. Unaprijediti znanje javnih i državnih službenika o zaštiti i promicanju ljudskih prava

Aktivnost 1.6.1. Kontinuirana provedba redovitih obrazovnih programa za pripadnike obrambenog sektora na temu ljudskih prava

Nositelj provedbe: Ministarstvo obrane i Oružane snage RH

U kontekstu Oružanih snaga Republike Hrvatske (OS RH), vojna izobrazba sastavni je dio profesionalnog razvoja vojnih osoba. Sadržaj na temu ljudskih prava dio je nastavnih planova i programa te se u različitoj mjeri obrađuje na većini izobrazbi kao i na različitim obukama i tečajevima koji se provode na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ te u središtima za obuku i rodovskim postrojbama OS RH. Kao što je navedeno u Planu izobrazbe u Republici Hrvatskoj za 2023. godinu, cilj je vojne izobrazbe „osigurati polaznicima stjecanje općih i specifičnih vojnih znanja i vještina te razvoj odgovornosti pripadnika OS RH za izvršenje zadaća u suvremenim operativnim okružjima, pravovremen i učinkovit odgovor na razne ugroze i obnašanje dužnosti u RH i inozemstvu“.

VOJNE IZOBRAZBE

Na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ sadržaj o ljudskim pravima se obrađivao u najvećoj mjeri kroz dva nastavna sata u okviru teme o međunarodnom pravu na slijedno-rastućim časničkim i dočasničkim izobrazbama i to:

1. Temeljna časnička izobrazba (M/Ž: 40/13)
2. Napredna časnička izobrazba (M/Ž: 44/15)
3. Izobrazba u funkcionalnom području (M/Ž: 37/11)
4. Intergranska zapovjedno stožerna škola (M/Ž: 25/7)
5. Ratna škola (M/Ž: 5/0)
6. Izobrazba za prvu dočasničku dužnost, tri naraštaja (M/Ž: 174/37)
7. Temeljna dočasnička izobrazba, dva naraštaja (M/Ž: 166/11)
8. Napredna dočasnička izobrazba, dva naraštaja (M/Ž: 87/5)
9. Visoka dočasnička izobrazba (M/Ž: 7/0)

U sklopu aktualnog Nastavnog plana i programa za IV. razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe (Ratna škola), nisu predviđene nastavne teme koje izričito obrađuju predmetno pitanje zaštite i promicanja ljudskih prava. Ipak u predmetu Međunarodni odnosi obrađuje se tematika Međunarodnog prava (problematika legalnih aspekata uporabe oružane sile u sukobima) kao i djelovanje Međunarodnih kaznenih sudova čime se samo manjim dijelom dotiče predmetne tematike. Nadodajemo kako se u okviru predmeta Vojna strategija i operacije obrađuje ukupna legislativa s kojom moraju biti upoznati zapovjednici na strategijskim i operativnim razinama kod planiranja i provedbe vojnih operacija.

OBUKE I TEČAJEVI

Koncept obuke OS RH za međunarodne vojne operacije i operacije potpore miru propisuje obaveznu provedbu obuke iz međunarodnog humanitarnog prava, etičkih i kulturoloških različitosti, kodeksa ponašanja, ljudskih prava, borbe protiv trgovanja ljudima, ravnopravnosti spolova te prevencije seksualne eksploatacije i zlostavljanja.

Tijekom 2023. godine predmetne teme obrađivale su se u programima tečajeva i obuka koje se provode u:

Hrvatska kopnena vojska (HKO V):

– Središte za međunarodne vojne operacije „Josip Briški” (SMVO, HKoV-ZOD – Hrvatska kopnena vojska-Zapovjedništvo za obuku „Fran Krsto Frankopan“), i to:

10. UN tečaj sveobuhvatne zaštite civila (UNCPOC) – trajanje dva tjedna – na tečaju se između ostalih obrađuju teme: Ljudska prava općenito (jedan nastavni sat), Međunarodni pravni okvir (Ljudska prava, Međunarodno humanitarno pravo, Prava izbjeglica, Prava djeteta – dva nastavna sata), Žene, mir i sigurnost (jedan nastavni sat), Seksualno nasilje povezano sa sukobom (dva nastavna sata), Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje (dva nastavna sata), Kodeks ponašanja (jedan nastavni sat), Zaštita djeteta (dva nastavna sata) – (M/Ž: 13/3)

11. Tečaj za stožerne časnike UN (UNSOC) – na tečaju se između ostalih obrađuju teme: Ljudska prava općenito (jedan nastavni sat), Međunarodni pravni okvir (Ljudska prava, Međunarodno humanitarno pravo, Prava izbjeglica, Prava djeteta) (dva nastavna sata), Žene, mir i sigurnost (jedan nastavni sat), Seksualno nasilje povezano sa sukobom (jedan nastavni sat), Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje (jedan nastavni sat), Zaštita civila (jedan nastavni sat), Kodeks ponašanja (jedan nastavni sat), Poštivanje različitosti (jedan nastavni sat), Zaštita izbjeglica (dva nastavna sata) – (M/Ž: 9/3)

12. Tečaj za vojne promatrače UN (UNMOC) – na tečaju se između ostalih obrađuju teme: Ljudska prava općenito (jedan nastavni sat), Međunarodni pravni okvir (Ljudska prava, Međunarodno humanitarno pravo, Prava izbjeglica, Prava djeteta – dva nastavna sata), Žene, mir i sigurnost (jedan nastavni sat), Seksualno nasilje povezano sa sukobom (jedan nastavni sat), Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje (jedan nastavni sat), Zaštita civila (jedan nastavni sat), Kodeks ponašanja (jedan nastavni sat), Poštivanje različitosti (jedan nastavni sat), Zaštita izbjeglica (dva nastavna sata), Zaštita djeteta (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 19/2)

13. Orijentacijski tečaj za stožerno osoblje NATO-a (NATO SOC) – na tečaju se između ostalih obrađuju teme: Kulturološke različitosti/Rodna perspektiva (jedan nastavni sat), Zaštita civila (jedan nastavni sat), Međunarodno humanitarno pravo i Pravila postupanja – ROE (dva nastavna sata) – (M/Ž: 21/1)

14. Tečaj civilno-vojne suradnje na taktičkoj razini (TCIMIC), dva tečaja godišnje. Na tečaju se između ostalih obrađuju teme: Kulturološke različitosti (jedan nastavni sat), Rodna perspektiva (jedan nastavni sat), Zaštita civila (dva nastavna sata) – (M/Ž: 23/5)

15. Preduputna obuka stožernog osoblja za HRVCON KFOR, dva puta godišnje. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: Kulturološke različitosti (jedan nastavni sat), Rodna

perspektiva (jedan nastavni sat), Međunarodno humanitarno pravo i Pravila postupanja – ROE (dva nastavna sata) – (M/Ž: 24/0)

16. Preduputna obuka stožernog osoblja za HRVCON NMI/OIR, dva puta godišnje. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: Rodna perspektiva (jedan nastavni sat), Međunarodno humanitarno pravo i Pravila postupanja – ROE (dva nastavna sata) – (M/Ž: 24/5)

17. Preduputna obuka stožernog osoblja za HRVCON eVABG-HUN. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: Kulturološke različitosti (jedan nastavni sat), Rodna perspektiva (jedan nastavni sat), Međunarodno humanitarno pravo i Pravila postupanja – ROE (dva nastavna sata) – (M/Ž: 14/4)

18. Preduputna obuka stožernog osoblja za HRVCON eVABG-BGR. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: Kulturološke različitosti (jedan nastavni sat), Rodna perspektiva (jedan nastavni sat), Međunarodno humanitarno pravo i Pravila postupanja – ROE (dva nastavna sata) – (M/Ž: 8/0)

19. Preduputna obuka za UN misije (UNMOGIP, MINURSO i UNIFIL), tri puta godišnje. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: Kulturološke različitosti/, Rodna perspektiva (jedan nastavni sat), Pravila ponašanja (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 12/2)

20. Funkcionalna obuka obučavatelja, pripadnika SMVO „Josip Briški“, iz Međunarodnog humanitarnog prava, Pravila postupanja (ROE) u skladu sa STANAG-om 2597 (Obuka o Pravilima postupanja), Rezolucije Vijeća Sigurnosti UN-a (UNSCR) 1325 i srodnih rezolucija te rodna perspektiva (tri dana) – (M/Ž: 1/2)

21. Funkcionalna obuka pripadnika SMVO „Josip Briški“ na temu: Međunarodno humanitarno pravo i ROE u skladu sa STANAG-om 2597; UNSCR 1325 i srodne rezolucije te rodna perspektiva (četiri nastavna sata) – (M/Ž: 12/5)

22. Funkcionalna obuka pripadnika SMVO „Josip Briški“ na temu: Prevencija nasilja u obitelji (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 14/3)

– Zapovjedništvo za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“, i to:

23. Funkcionalna obuka na temu: Međunarodno ratno pravo i odnos s pravilima djelovanja (ROE) (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 213/38)

24. Funkcionalna obuka na temu: Pravila djelovanja (Rules of Engagement - ROE) (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 188/36)

25. Funkcionalna obuka na temu: Rodna perspektiva u Hrvatskoj vojsci (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 65/20)

26. Funkcionalna obuka na temu: Prevencija nasilja u obitelji i protokol o postupcima u slučaju nasilja u obitelji (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 154 /30)

– Zapovjedništvo Hrvatske kopnene vojske, i to:

27. Obuka obučavatelja Zapovjedništva i podređenih postrojbi Hrvatske kopnene vojske o Implementaciji STANAG 2597 (Pravila postupanja – ROE). Na obuci se između ostalih

obrađuju teme: Međunarodna ljudska prava (jedan nastavni sat), Međunarodno humanitarno pravo (jedan nastavni sat), Međunarodno izbjegličko pravo (jedan nastavni sat), Međunarodno kazneno pravo (jedan nastavni sat), Regionalni pravni sustavi (jedan nastavni sat), NATO pravila djelovanja (pet nastavnih sati), UNSCR 1325 i srodne rezolucije (jedan nastavni sat), NATO Rodne perspektive (dva nastavna sata) i radionica (četiri nastavna sata) – (M/Ž: 31/7)

– Postrojba Hrvatske kopnene vojske, i to:

28. Preduputna obuka pripadnika HRVCON-a KFOR, dva puta

Godišnje. Na obuci se između ostalih obrađuje tema: Rodna perspektiva (NATO Bi-SC Direktiva 40-1, UNSCR 1325 i srodne rezolucije) (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 151/8)

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo

– Središte za obuku Hrvatskog ratnog zrakoplovstva „Rudolf Perešin“, i to:

29. Preduputna obuka pripadnika Hrvatskog ratnog zrakoplovstva za NATO misiju KFOR. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: NATO rodne perspective, UNSCR 1325 i srodne rezolucije, NATO Bi-SC Direktiva 40-1 (dva nastavna sata) – (M/Ž: 55/6)

Hrvatska ratna mornarica

– Središte za obuku Hrvatske ratne mornarice „Petar Krešimir IV, i to:

30. Obuka pripadnika OS RH planirani za sudjelovanje u NATO operaciji potpore miru SEA GUARDIAN. Na obuci se između ostalih obrađuju teme: Temeljna načela međunarodnog prava (Ljudska prava, Prava izbjeglica, Upravljanje protokolima protiv krijumčarenja migranata i Prevencija i suzbijanja trgovine ljudima – pet nastavnih sati) – (M/Ž: 52/4)

31. Obuka pripadnika OS RH planirani za sudjelovanje u operacijama potpore miru EU NAVFOR ATALANTA SOMALIA i EU NAVFOR MED IRINI. Na obuci se između ostalih obrađuje tema: Temeljna načela međunarodnog prava (Ljudska prava, Prava izbjeglica, Upravljanje protokolima protiv krijumčarenja migranata i Prevencija i suzbijanja trgovanja ljudima – pet nastavnih sati) – (M/Ž: 8/1)

32. Tečaj za stjecanje statusa ovlaštene osobe Obalne straže RH – 2. Modul. Na tečaju za pripadnike Hrvatske ratne mornarice se između ostalih obrađuju teme: konvencija koje reguliraju zaštitu ljudskih prava (Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Opća deklaracija o ljudskim pravima, Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminalitet, Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom, NATO politika borbe protiv trgovanja ljudima, Povelja EU o temeljnim pravima – dva nastavna sata); Piratstvo i drugi oblici korištenja otvorenog mora u nemiroljubive svrhe (Trgovina robljem i neovlašteno emitiranje, Ostali oblici korištenja otvorenog mora u nemiroljubive svrhe, Nedopuštena trgovina opojnim drogama ili psihotropnim tvarima, Pregled stranog broda sukladno međunarodnim konvencijama – tri nastavna sata) – (M/Ž: 15/1)

33. Funkcionalna obuka na temu: Prevencija nasilja u obitelji i protokol o postupcima u slučaju nasilja u obitelji (jedan nastavni sat) – (M/Ž: 22/3)

– Zapovjedništvo za kibernetički prostor, i to:

34. Preduputna obuka Zapovjedništva za kibernetički prostor za pripadnike hrvatskog kontingenta za NATO misiju u Irak (NMI) - na obuci se obrađuje tema: Rodne perspektive u vojnim operacijama (obuhvaćen sadržaj: NATO rodne perspective, UNSCR 1325 i srodne rezolucije, NATO Bi-SC Direktiva 40-1, Ravnopravnost spolova, Diskriminacija, oblici seksualnog nasilja – Seksualno uznemiravanje, Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje te Seksualno nasilje u područjima sukoba – jedan nastavni sat) – (M/Ž: 10/1)

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj provedenih aktivnosti (izobrazbe/obuke/tečajevi) 44	Broj polaznika (muškarci) 1.743	Broj polaznika (žene) 302 udio žena iznosi 17,32 % što je veći udio usporedno s udjelom zastupljenosti žena djelatnih vojnih osoba u 2023. koji je iznosio 14,52 %
Planirani i ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	33 aktivnosti	Broj polaznika –1080	Broj polaznika – 1080
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A545060 – Obuka i vježbe	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Do kraja 2023. godine		

Aktivnost 1.6.2. Kontinuirana usavršavanja policijskih službenika u području ljudskih prava (uključujući suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, trgovanja ljudima, zaštite prava migranata i tražitelja međunarodne zaštite) u okviru Policijske akademije

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Služba za cjeloživotno obrazovanje Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ kontinuirano provodi specijalizacije, stručna usavršavanja i osposobljavanja policijskih službenika u područjima zaštite ljudskih prava uključujući teme rodne diskriminacije, odnosno rodno utemeljenog nasilja prema ženama, zaštita prava djece, osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina, trgovanja ljudima, zaštite prava migranata i tražitelja međunarodne zaštite, uporabe sredstava prisile te zločina iz mržnje. Navedene teme obuhvaćene su u nastavnom planu i programu Tečaja granične policije, Tečaja za kontakt policajce, Tečaja rukovođenja postupanjem policije u predmetima nasilja u obitelji, Specijalističkog tečaja za maloljetničku

delinkvenciju i kriminalitet na štetu mladeži i obitelji i Obuke policijskih službenika specijalne i interventne policije za postupanje u situacijama u kojima prijeti narušavanje javnog reda i mira u većem opsegu.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj policijskih službenika polaznika edukacija		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	407		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A553131 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Aktivnost 1.6.3. Usavršavanje/obrazovni program službenika zatvorskog sustava o zaštiti ljudskih prava osoba lišenih slobode i razmjernoj upotrebi sile

Nositelj provedbe: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Partneri: Ured Pučke pravobraniteljice, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Ured pravobraniteljice za djecu, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom

U Upravi za zatvorski sustav i probaciju ustrojen je Centar za izobrazbu u kojem se provodi izobrazba službenika kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i Centra za dijagnostiku u Zagrebu te službenika probacijskog sustava. Prema dostavljenim podacima Centra za izobrazbu, u 2023. godini su usavršavanjem/obrazovnim programom koji uključuje temu ljudskih prava (*Temeljni tečaj za službenike pravosudne policije; Ostvarivanje prava i interesa maloljetnika u sukobu sa zakonom i maloljetnika lišenih slobode; Osobe s invaliditetom u zatvorskome sustavu RH; Suzbijanje diskriminacije; Ravnopravnost spolova te ovlasti i nadležnosti pravobraniteljice za ravnopravnost spolova; i Primjena etičkih načela za službenike zatvorskog sustava*) bilo obuhvaćena/e ukupno 254 polaznika/ice, od toga 119 Ž i 135 M.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj državnih i javnih službenika koji su završili usavršavanje/obrazovni program koji uključuje temu ljudskih prava		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	254		

IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A630000 – Izvršavanje kazne zatvora, mjere istražnog zatvora i odgojne mjere	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.		

PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 2.: PODIZANJE RAZINE INFORMIRANOSTI GRAĐANA I INSTITUCIJA O INSTRUMENTIMA ZA ZAŠTITU I PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA TE OLAKŠAVANJE PRISTUPA PRAVOSUĐU I JAVNOPRAVNIM TIJELIMA

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- unaprijediti vidljivost Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) kroz informiranje o primjerima dobre prakse i učinkovitoj provedbi Povelje i promicati suradnju tijela javne vlasti (na svim razinama), pravobraniteljskih institucija i organizacija civilnoga društva radi što učinkovitije primjene Povelje
- pridonijeti implementaciji horizontalnog uvjeta za provedbu fondova Europske unije Djelotvorna primjena i provedba Povelje Europske unije o temeljnim pravima (nadalje: Povelja) kroz jačanje kapaciteta državnih i javnih službenika za primjenu prava i načela Povelje s posebnim naglaskom na nediskriminaciju
- povećanje vidljivosti instituta besplatne pravne pomoći te jačanje, širenje i dodatno kapacitiranje sustava pružanja besplatne pravne pomoći, kako bi se osiguralo djelotvorno ostvarenje pravne zaštite, pristupa sudu i drugim javnopravnim tijelima pod jednakim uvjetima
- unaprijediti pristup informacijama iz područja zaštite okoliša, potaknuti sudjelovanje u procesima odlučivanja vezanim za područje zaštite okoliša te unaprijediti pristup pravosuđu u pitanjima okoliša

MJERA 2.1. Promicati učinkovitu primjenu Povelje Europske unije o temeljnim pravima

Aktivnost 2.1.1. Olakšavanje protoka informacija i najboljih praksi povezanih s učinkovitom primjenom Povelje kroz newsletter kampanju i ažuriranje europskog portala e-Pravosuđe (eng. e-Justice)

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Strategija za jačanje primjene Povelje o temeljnim pravima u Europskoj uniji potiče države članice na uspostavu kontaktnih točaka za Povelju radi lakšeg protoka informacija i razmjene najbolje prakse u primjeni Povelje te radi koordinacije rada na izgradnji kapaciteta u zemlji. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je kontaktna točka za Povelju u Republici Hrvatskoj i u skladu s time želi unaprijediti vidljivost Povelje Europske unije o temeljnim pravima kroz informiranje o primjerima dobre prakse i učinkovitoj provedbi Povelje kao i promicati suradnju tijela javne vlasti (na svim razinama), pravobraniteljskih institucija i organizacija civilnoga društva radi što učinkovitije primjene Povelje. Ured je izradio i široko distribuirao bilten vezan uz on-line alate koji pružaju informacije o Povelji i njezinim

odredbama (Charterpedia, EFRIS, FRA e- learning). Povelja o temeljnim pravima obvezujuća je za države članice kada provode pravo Unije, ali pravo EU-a često se primjenjuje na nacionalnoj razini. Utječe na znatan dio prava i oblikovanja politika u državama članicama, što suce, političare, državne dužnosnike i pravne stručnjake čini glavnim provoditeljima Povelje. Bilten je ujedno objavljen na mrežnoj stranici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina: <https://ljudskaprava.gov.hr/zastita-i-promicanje-ljudskih-prava/597>.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Newsletter poslan na 300 javnopравnih tijela		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Newsletter poslan na e-mail djelatnika 300 javnopравnih tijela. OCD i distribuiran na javnih događanjima		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A681000 – Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	III. kvartal 2023.		

Aktivnost 2.1.2. Podizanje svijesti o Povelji i pravima koja jamči građanima Unije kroz provedbu javne rasprave o godišnjem izvješću Europske komisije o primjeni Povelje

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Dana 11. prosinca 2023. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao je konferenciju povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava (75 godina od usvajanja Opće deklaracije o ljudskim pravima, 25 godina od usvajanja Deklaracije o braniteljima ljudskih prava) na kojoj je raspravljano o primjeni Povelje EU o temeljnim pravima i ostvarenim standardima zaštite ljudskih prava te godišnjem izvještaju koji se odnosio na učinkovite pravne lijekove. Konferencija je bila prilika da se sumiraju postignuća u području ljudskih prava u prethodnoj godini, ali i da se ukaže na izazove koji nas u narednom razdoblju očekuju. Na konferenciji je upozoreno da odredbe EU prava imaju interpretativni autoritet/snagu u odnosu na neku drugu odredbu nacionalnog prava koja je izravno primjenjiva u konkretnom sporu između dvije strane u postupku pred tijelom državne vlasti.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Održana javna rasprava o tematskom godišnjem izvješću Europske komisije o primjeni Povelje		
--	--	--	--

Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	1 konferencija/56 sudionika		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A513040 – Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, izvor 11, 2.876 eura	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.		

Aktivnost 2.1.3. Koordinacija i izrada nacionalnog doprinosa Republike Hrvatske za potrebe godišnjeg tematskog izvješća o Povelji

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Partneri: Ministarstvo pravosuđa i uprave, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo zdravstva, Ured za ravnopravnost spolova, Ured Pučke pravobraniteljice, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Ured pravobraniteljice za djecu

U svrhu izrade Izvješća Europske komisije o Povelji Europske unije o temeljnim pravima za 2023. godinu, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je prosljedio upitnik te objedinio doprinose. Ovogodišnje izvješće bilo je usmjereno na temu učinkovita pravna zaštita kao preduvjet za punu primjenu temeljnih prava.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspjehnosti provedbe	Izrađen nacionalni doprinos/izvješće Republike Hrvatske za godišnje izvješće Europske komisije o primjeni Povelje		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	1 Izrađen nacionalni doprinos/izvješće Republike Hrvatske za godišnje izvješće Europske komisije o primjeni Povelje		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A681000 – Administracija i upravljanje	/	/

ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.
------------------------------------	--------------------------

MJERA 2.2. Jačati administrativne kapacitete za primjenu Povelje Europske unije o temeljnim pravima u području fondova Europske unije

Aktivnost 2.2.1. Organizacija i provedba usavršavanja zaposlenih u sustavima upravljanja i kontrole europskih strukturnih i investicijskih fondova u području nediskriminacijskog zakonodavstva i politike Unije u okviru aktivnosti za ispunjavanje općeg ex-ante uvjeta za korištenje EU fondova u programskom razdoblju 2014-2020.

Nositelj provedbe: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Partneri: Državna škola za javnu upravu, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, neovisne institucije za zaštitu ljudskih prava, vladini uredi

Tijekom izvještajnog razdoblja provedeno je šest edukacija za državne i javne službenike zaposlene u tijelima sustava za upravljanje i kontrolu EU fondova s ciljem usavršavanja u području nediskriminacije, ravnopravnosti spolova i prava osoba s invaliditetom. Provedene edukacije dio su ciklusa usavršavanja pod nazivom „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ i provode se od 2015. godine u okviru aktivnosti za ispunjavanje općeg ex-ante uvjeta za korištenje EU fondova u programskom razdoblju 2014-2020. Edukacije je organiziralo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU u suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Državnom školom za javnu upravu te pravobraniteljskim institucijama (Ured pučke pravobraniteljice, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom), kao i Uredom za ravnopravnost spolova i Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH. Edukacije su u 2023. godini pohađala/e ukupno 162 sudionika/ce.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Udio službenika zaposlenih u sustavu upravljanja i kontrole EU fondova koji su prošli usavršavanje	Broj educiranih korisnika projekata financiranih EU fondovima	Broj provedenih edukacija za zaposlene u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu EU fondova kao i broj pregleda edukacije (webinara)
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	12%	0 (izrađena testna edukacija)	8
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)

Izvori financiranja u 2023. godini Razdjel 061 – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Glava 06105, K680056 – Program konkurentnost i kohezija i Integrirani teritorijalni program 2021 - 2027	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Aktivnost 2.2.2. Priprema i održavanje usavršavanja za koordinatore za nediskriminaciju u okviru sustava upravljanja i kontrole EU fondova u programskom razdoblju od 2021. do 2027.

Nositelj provedbe: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Partneri: Državna škola za javnu upravu, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Kao nastavak redovnih aktivnosti jačanja kapaciteta koordinatora za nediskriminaciju za primjenu horizontalnih načela u novom programskom razdoblju 2021-2027., Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU je organiziralo tri edukacije za koordinatore za nediskriminaciju koji su imenovani u tijelima sustava upravljanja i kontrole EU fondova. Edukacije su organizirane u suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Državnom školom za javnu upravu. Sadržajem edukacija obuhvaćena su pojedina prava definirana Poveljom Europske unije o temeljnim pravima posebice čl. 25 – Prava starijih osoba, čl. 23. – Ravnopravnost žena i muškaraca i čl. 21. – Nediskriminacija. Cilj edukacije „Jednakost i prava osoba starije životne dobi“ bio je upoznati sudionike i sudionice s diskriminacijom i predrasudama s kojima se susreću osobe starije životne dobi te osvijestiti mogućnosti i načine ostvarivanja njihovih prava u okviru provedbe EU fondova, a koja se odnose na pristup informacijama, uslugama i dobrima. Na edukaciji je sudjelovalo 14 sudionika i sudionica. Cilj edukacije „Rodno uvjetovano nasilje“ bio je upoznati sudionike i sudionice s temom rodno uvjetovanog nasilja koje uključuje nasilje u obitelji i nasilje nad ženama i drugim članovima obitelji, kao i s primjerima rješenja problema kroz potporu žrtvama nasilja i preventivno djelovanje. Na edukaciji je sudjelovalo 29 sudionika i sudionica. Cilj edukacije „Univerzalni i inkluzivni dizajn“ bio je upoznati sudionike i sudionice s temom univerzalnog i inkluzivnog dizajna, s naglaskom na aspekte dizajna koji su relevantni u kontekstu operativnih programa i planiranih operacija. Na edukaciji je sudjelovalo 30 sudionika i sudionica.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Udio službenika zaposlenih u sustavu upravljanja i kontrole EU fondova koji su prošli usavršavanje	Broj educiranih korisnika projekata financiranih EU fondovima	Broj provedenih edukacija za zaposlene u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu
--	---	--	--

			EU fondova kao i broj pregleda edukacije (webinara)
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	12%	0 (izrađena testna edukacija)	8
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini Razdjel 061 – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Glava 06105, K680056 – Program konkurentnost i kohezija i Integrirani teritorijalni program 2021 – 2027.	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Aktivnost 2.2.3. Razvoj i provedba usavršavanja o djelotvornoj primjeni i provedbi Povelje za tijela u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu EU fondova u svrhu osiguravanja poštivanja Povelje u provedbi EU fondova u programskom razdoblju 2021-2027.;

Aktivnost 2.2.4. Razvoj i provedba usavršavanja o djelotvornoj primjeni i provedbi Povelje za korisnike projekata financiranih iz EU fondova u svrhu osiguravanja poštivanja Povelje u provedbi EU fondova u programskom razdoblju 2021-2027.

Nositelj provedbe: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Partneri: Državna škola za javnu upravu

Tijekom izvještajnog razdoblja, u suradnji Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU i Državne škole za javnu upravu, u sklopu projekta „Povećanje kvalitete javnih usluga kroz modernizaciju i povećanje dostupnosti edukacija za službenike javnog sektora u organizaciji DŠJU, izrađena je prva verzija nacrtu e-tečaja pod nazivom Povelja Europske unije o temeljnim pravima i njezina primjena u provedbi ulaganja podržanih iz EU fondova za razdoblje 2021-2027. Edukacije su namijenjene zaposlenima u tijelima sustava za upravljanje i kontrolu fondovima Europske unije u programskom razdoblju 2021-2027., financiranih u EU fondovima.

S obzirom na to da su aktivnosti pripreme e-tečaja provedene u sklopu projekta „Povećanje kvalitete javnih usluga kroz modernizaciju i povećanje dostupnosti edukacija za službenike javnog sektora u organizaciji DŠJU” čiji je korisnik Državna škola za javnu upravu, za

provedbu aktivnosti pod točkom 3. i 4. nisu korištena planirana sredstva Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU naznačena u ovom Akcijskom planu.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Udio službenika zaposlenih u sustavu upravljanja i kontrole EU fondova koji su prošli usavršavanje	Broj educiranih korisnika projekata financiranih EU fondovima	Broj provedenih edukacija za zaposlene u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu EU fondova kao i broj pregleda edukacije (webinara)
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	12%	0 (izrađena testna edukacija)	8
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini Razdjel 061 – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Glava 06105, K680056 – Program konkurentnost i kohezija i Integrirani teritorijalni program 2021 - 2027	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	U tijeku, provedene su pripremne radnje (izrađen testni model edukacija).		

MJERA 2.3. Osigurati održivost sustava besplatne pravne pomoći i sustavno informirati o pristupu besplatnoj pravnoj pomoći

Aktivnost 2.3.1. Informiranje građana o mogućnostima korištenja besplatne pravne pomoći (objava materijala o besplatnoj pravnoj pomoći na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave, županija, Grada Zagreba, pravnih klinika pravnih fakulteta i organizacija civilnog društva ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći i putem drugih medija) i putem institucija u kojima se građani obraćaju za ostvarivanje određenih prava

Aktivnost 2.3.2. Promjene u načinu financiranja pružateljica primarne besplatne pravne pomoći tako da se omogući višegodišnje programsko financiranje u cilju osiguravanja kontinuiteta i održivosti pružanja besplatne pravne pomoći i smanjivanja nepotrebnog administrativnog opterećenja

Aktivnost 2.3.3. Povećavanje ukupnog iznosa za financiranje primarne pravne pomoći u državnom proračunu Republike Hrvatske te povećanje maksimalnog mogućeg iznosa financiranja pružateljica besplatne pravne pomoći u cilju omogućavanja održivog pružanja

usluga, uključujući zadržavanje i dodatni razvoj kvalitete pružanja usluga besplatne pravne pomoći građanima i građankama

Nositelj provedbe: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Pravo na besplatnu pravnu pomoć predstavlja bitnu komponentu prava na pristup pravosuđu. Pružanja pravne pomoći građanima koji zbog imovnog stanja ne mogu snositi troškove vođenja postupaka jedan je od temeljnih preduvjeta za ostvarenje prava na pristup pravosuđu. Ministarstvo pravosuđa i uprave sustavno će raditi na podizanju vidljivosti mehanizma pružanja besplatne pravne pomoći.

Usporedno s informiranjem o pristupu besplatnoj pravnoj pomoći, u tijeku je priprema natječaja za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći kojim bi se omogućilo trogodišnje financiranje pružatelja primarne pravne pomoći, u razdoblju od 2023. do 2025. godine.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj materijala objavljenih na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa i uprave, županija, Grada Zagreba, pravnih klinika, pravnih fakulteta i udruga ovlaštenih za pružanje primarne pravne pomoći	Broj slučajeva pružene primarne pravne pomoći	Broj odobrenih zahtjeva za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	tiskano je 12.000 letaka i 250 plakata koji su podijeljeni općinskim sudovima, županijskim službama i područnim uredima Hrvatskog zavoda za socijalni rad	29.128 slučajeva	2.244 odobrenih zahtjeva
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A630048 – Besplatna pravna pomoć izvor 11 i 41 – 803.414,61 eura	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

MJERA 2.4. Jačati svijest institucija i šire javnosti o pravu na zdrav život i okoliš

Aktivnost 2.4.1. Redovito izvještavanje europskih i međunarodnih tijela o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka i izvješća

Nositelj provedbe aktivnosti: Hrvatske vode

Partner u provedbi aktivnosti: Zavod za zaštitu okoliša i prirode (1.5)

Izvještavanje europskih tijela o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka i izvješća:

1. Izvješće prema Europskoj komisiji sustavom WISE – Izvješće o Planu upravljanja vodnim područjima (izvještavanje u 6-godišnjim planskim ciklusima) – (WFD-River Basin Management Plans – 2022 Reporting, EU pravna osnova Water Framework Directive (consolidated), European Commission, CDR – Eionet)
2. Izvješće prema Europskoj komisiji sustavom WISE – Izvješće o Planu upravljanja rizicima od poplava (izvještavanje u 6-godišnjim planskim ciklusima) (FD-Flood Risk Management Plans-2022, EU pravna osnova: Floods Directive European Commission, CDR – Eionet)
3. Izvješće o kakvoći vode za kupanje (BWD-Monitoring and Classification of Bathing Waters for year 2022, EU pravna osnova: Bathing Water Directive, European Commission Reportnet 3)
4. Izvješće o *watch* listi (Watch list 2023, EU pravna osnova: Priority Substances Directive (consolidated), European Commission Reportnet 3)
5. Izvještaj o kvaliteti površinskih i podzemnih voda, sedimenta i biote za 2022. godinu (European Environmental Agency – WISE-6 (WISE SoE-Water Quality in Inland, Coastal and Marine Waters, EU pravna osnova: EEA-Eionet Regulation, EEA - Eionet, Reportnet 3).
6. Izvještaj o emisijama u vode – WISE-1 za 2022. godinu (European Environmental Agency – WISE-1 (WISE SoE-Emissions EU pravna osnova: EEA-Eionet Regulation, EEA – Eionet, CDR-Eionet)
7. National Emission reduction Commitments Directive (NECD) – Impact monitoring data, EU pravna osnova: NEC Directive, European Commission, CDR Eionet)
8. CIS GW – Questionnaire of the first voluntary groundwater watch list for Croatia + veterinary medicines – Podaci o farmaceutskim tvarima za ljude i životinje.

Izvještavanje drugih međunarodnih tijela o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka i izvješća:

1. UN, Indikatori Ciljeva održivog razvoja (United Nations Sustainable Development Goals – SDG), 6 Čista voda i sanitarni uvjeti (Clean Water and Sanitation)
 - i. SDG 6.3.2 Udio vodenih površina s dobrom kakvoćom vode (Proportion of bodies of water with good ambient water quality)
 - ii. SDG 6.5.1 Stupanj integriranog upravljanja vodnim resursima (0-100) (Degree of integrated water resources management implementation (0-100))
 - iii. SDG 6.5.2 Udio prekograničnih vodenih bazena s operativnim rasporedom za vodnu suradnju (Proportion of transboundary basin area with an operational arrangement for water cooperation)
2. Izvješće o inventaru emisija stakleničkih plinova u RH (NIR 2024), pravna osnova: Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime – Kyotski protokol (United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC, EK/EU)
3. Međunarodna komisija za zaštitu rijeke Dunav (International Commission for the Protection of the Danube River – ICPDR)
 - i. Ekonomski podaci vezano uz provedbu Okvirne direktive o vodama
 - ii. GW TG – Reported transboundary groundwater bodies in RBD – HRC - prekogranična vodna tijela

- iii. GW TG – Reported list of NRM (non-relevant pesticide metabolites) for Croatia
- iv. GW TG – Example of sanitary protection zones in Croatia and measures - primjer zone sanitarne zaštite i tekst o najboljem primjeru za mjere za količinsko stanje (ugradnja vodomjera)
- 4. Program za okoliš Ujedinjenih naroda – Mediteranski akcijski plan (United Nations Environment Programme Mediterranean Action Plan (Izvješće prema Barcelonskoj konvenciji, LBS Protokol) – provedba LBS protokola Barcelonske konvencije (Barcelonska konvencija – LBS protokol – LBA 2020-2021, pravna osnova: Barcelona Convention, e-mail/aplikacija Konvencije)
- 5. Savska komisija – Karte opasnosti od poplava i Karte rizika od poplava

Provedba Zakona o pravu na pristup informacijama. Izvješće je objavljeno na Godišnje izvješće (voda.hr).

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Izvješće o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku – Izveštavanje europskih tijela (1)	Izvješće o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku – Izveštavanje drugih međunarodnih tijela (2)	Izvješće o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku – Provedba zakona o pravu (3)
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	1	2	Zahtjevi za pristup informacijama: broj zaprimljenih zahtjeva: 1 190 broj riješenih zahtjeva: 1 175 broj ustupljenih zahtjeva 20
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	0,00 EUR – Mjera se provodi u okviru redovne djelatnosti Hrvatskih voda	0,00 EUR – Mjera se provodi u okviru redovne djelatnosti Hrvatskih voda	0,00 EUR – Mjera se provodi u okviru redovne djelatnosti Hrvatskih voda
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Ministarstvo gospodarstva i održivoga razvoja (Zavod za zaštitu okoliša i prirode) u 2023. godini izradilo je ukupno 36 međunarodnih izvješća (16 – iz područja gospodarenja otpadom; 11 – iz područja voda, kemikalija, industrijskih i integriranih onečišćenja i ostalih pritisaka; 9 – iz područja zaštite zraka i klimatskih promjena).

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Izvješće o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku – iz područja gospodarenje otpadom	Izvješće o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku – iz područja voda, kemikalija, industrijskih i integriranih onečišćenja i ostalih pritisaka	Izvješće o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku – iz područja zaštite zraka i klimatskih promjena)
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	16	11	9
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV kvartal 2023.		

Aktivnost 2.4.2. Informiranje relevantnih tijela o smjernicama za provedbu Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (tzv. Aarhuška konvencija)

Nositelj provedbe aktivnosti:

AD 1) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora

Ad 2) Glavna uprava za potporu strukturnim reformama (DG Reform) Europske komisije

Partneri provedbe aktivnosti:

Ad 1) Nije primjenjivo;

Ad 2) Svjetska banka, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatske vode

1. U procesu donošenja Uredbe o uslužnim područjima (u daljnjem tekstu: Uredba) provedeno je savjetovanje s jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave i javnim isporučiteljima vodnih usluga. Tijekom 5 radnih dana organizirano je 10 sastanaka. Sudionici su imali priliku osobno prisustvovati sastancima ili on-line te aktivno sudjelovati u raspravi. Uz predstavljanje Uredbe, detaljno su objašnjeni kriteriji uspostave uslužnih područja (kriteriji količine isporuke vode, ranije i buduće priuštivosti cijene vode, kriterij tehničke cjelovitosti sustava (obuhvat sustava, nepresijecanje sustava, zaštita vlasništva nad komunalnim vodnim građevinama) te ciljevi koji se moraju postići uspostavom uslužnog područja (povrat troškova od vodnih usluga i priuštivost cijene vode, sposobnost za održivi razvoj i održavanje, uključujući

i sposobnost provedbe obveza iz Ugovora o pristupanju i postizanje poslovne samoodrživosti, financijske stabilnosti i učinkovitosti.

2. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatske vode korisnici su projekta „Potpora smanjenju gubitaka vode u okviru reforme vodnog sektora u Republici Hrvatskoj“. Projekt financira Europska Unija kroz Instrument za tehničku potporu, a provodi ga Svjetska banka u suradnji s Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama (DG Reform) Europske komisije. Jedan od predviđenih rezultata projekta je Nacionalni akcijski plan za smanjenje gubitaka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima. Svrha projekta je ojačati kapacitete javnih isporučitelja vodnih usluga za smanjenje gubitaka u sustavu javne vodoopskrbe te tako potaknuti iste da povećaju učinkovitost svoga poslovanja, sigurnost i otpornost cijelog sektora vodnih usluga uz osiguranje priuštivosti cijene vodnih usluga građanima i gospodarstvu.

Jedna od glavnih aktivnosti projekta je organizacija i provedba radionica i edukacija o metodologiji izrade vlastitih akcijskih planova javnih isporučitelja vodnih usluga za smanjenje gubitaka i pokazateljima učinkovitosti. Tako je održano 6 radionica u Rijeci, Osijeku, Varaždinu, Splitu i dvije u Zagrebu te završna konferencija u Zagrebu. Konferencija je ponudila platformu za predstavljanje rezultata i razgovor o važnosti smanjenja gubitaka vode za sveukupni vodni sektor u Hrvatskoj i rizicima uslijed klimatskih promjena, a svi prisutni su imali priliku čuti međunarodna iskustva i primjere dobre prakse u sličnim procesima modernizacije ovog sektora. Uz to, sudionici iz javnih isporučitelja vodnih usluga, domaći i međunarodni stručnjaci za vodni sektor te predstavnici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatskih voda, Europske komisije i Svjetske banke razgovarali su o izazovima i potrebnim aktivnostima za provedbu Akcijskog plana za smanjenje vodnih gubitaka.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Izvešća o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka podnesena u roku	Broj objavljenih publikacija na temu održivog razvoja i ljudskih prava u području zaštite okoliša	Broj organiziranih kampanja/radionica
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Ad 1) 0	0	10
	Ad 2) 0	0	7
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Ad 1) od 14. lipnja 2023. do 21. lipnja 2023. AD 2) od 9. svibnja 2023. do 18. svibnja 2023. i 21. studenoga 2023.		

Aktivnost 2.4.3. Unapređenje prikaza podataka i informacija putem internetske stranice Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (Zavoda za zaštitu okoliša i prirode) te prikaz podataka o okolišu i prirodi putem drugih sredstava priopćavanja, prezentiranja i suradnje (publikacije, konferencije, stručni skupovi i slično)

Nositelj provedbe: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Partneri provedbe aktivnosti: Agencija za zaštitu okoliša i prevenciju Regije Veneto, Istarska županija

Ministarstvo gospodarstva i održivoga razvoja (Zavod za zaštitu okoliša i prirode) u 2023. godini izradilo je ukupno 36 međunarodnih izvješća (16 – iz područja gospodarenja otpadom; 11 – iz područja voda, kemikalija, industrijskih i integriranih onečišćenja i ostalih pritisaka; 9 – iz područja zaštite zraka i klimatskih promjena).

Internetske stranice Zavoda za zaštitu okoliša i prirode omogućavaju javnu dostupnost sadržaja, kroz više od 60 sustava koji se kontinuirano održavaju i unaprjeđuju. Tijekom 2023. godine izrađen je centralni Portal informacijskog sustava gospodarenja otpadom – ISGO koji na jednom mjestu daje uvid u podatke i aplikacije iz područja otpada, te na taj način olakšava pristup informacijama stručnoj i zainteresiranoj javnosti.

Osim navedenog, u 2023. provodile su se aktivnosti na projektu „Nadogradnje očevidnika o nastanku i tijeku otpada i sustava djelatnosti gospodarenja otpadom“ (eONTO i ReDGO sustav) u vidu usuglašavanja sa zakonskom osnovom, optimizacije poslovnih procesa, administrativnog smanjenja opterećenja obveznika, nadogradnje novih funkcionalnosti, međusobnog povezivanja te povezivanja s drugim informacijskim sustavima (ROO, FZOEU, OGO) radi razmjene podataka.

Također, tijekom 2023. godine radilo se na unaprjeđenju i adaptaciji postojećih funkcionalnosti te implementaciji novih funkcionalnosti geoportala (ENVI i BIOportal), radi pojednostavljivanja pristupa korisnika novim mogućnostima sustava, uz očuvanje konzistentnosti i intuitivnosti sustava. U 2023. godini nastavljeno je tehničko nadograđivanje web portala Crveni popis divljih vrsta Hrvatske te ažuriranje istog podacima o ugroženosti divljih vrsta u Hrvatskoj. Tehnička nadogradnja nastavljena je i na informacijskom sustavu CroSpeleo kao i ažuriranje podacima o speleološkim objektima u Hrvatskoj. Također, proširena je i nadograđena javno dostupna baza podataka o invazivnim stranim vrstama u Republici Hrvatskoj.

Tijekom 2023. godine Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja provelo je ukupno 235 događanja koja su se odnosila na zaštitu okoliša i prirode (radionice, edukacije, treninzi, konferencije, lokalna događanja...). Edukativnim programom Diverterra obuhvaćene su teme zaštite prirode i okoliša s dodatnim fokusom na klimatske promjene. U 2023. godini Diverterra je gostovala u 8 javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i ekološkom mrežom u Hrvatskoj te na drugim događanjima u svrhu podizanja svijesti javnosti o očuvanju prirode i okoliša. U 2023. godini ukupno su održane 62 radionice. Tijekom 2023. godine održane su završne konferencije za stručnu javnost za projekt Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom KK.06.5.1.02.0001 i projekt Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova KK.06.5.1.03.

Radionice u okviru OPKK Monitoring provele su se u svrhu jačanja kapaciteta dionika stručne javnosti. Održana je ukupno 131 edukativna radionica o pojedinim Programima praćenja za različite vrste i stanišne tipove. U 2023. godini u okviru projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“, KK.06.5.2.03.0001, održano je 13 edukativnih radionica o primjeni mjera očuvanja slatkovodnih ekosustava u RH, sedam edukacija za jačanje kapaciteta javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže, jedno javno događanje/promotivna manifestacija te sudjelovanje na tri lokalna događanja. U 2023. godini također je proveden: jedan trening za čuvare prirode, godišnji seminar čuvara prirode i skup stručnih službi javnih ustanova.

U okviru provedbe Projekta prekogranične aktivnosti podizanja razine svijesti i inovativnih rješenja po pitanju rješavanja problematike morskog otpada (eng. Marine Litter cross-border awareness and innovation actions, akronim MARLESS), Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja održalo je „Regionalnu radionicu – alat za planiranje: Prekogranični plan upravljanja morskim otpadom”, u Puli dana 12. lipnja 2023. godine. Glavni je cilj radionice bio predstaviti Prekogranični plan upravljanja morskim otpadom, kao i raspraviti među hrvatskim i talijanskim partnerima potrebe i načine provođenja zakonskih akata, što uključuje nužnost zajedničkog razumijevanja tehničkih potreba, znanstvenih spoznaja i socio-ekonomskog utjecaja morskog otpada u području Jadranskog mora. Na radionici su sudjelovali predstavnici dionika uključenih u ciklus upravljanja morskim otpadom, uz prisustvo medija s ciljem osvještavanja javnosti o opasnosti od morskog otpada kao i načina njegove prevencije i uklanjanja iz morskog okoliša.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Izvešća o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša putem unaprijed zadanih specifičnih skupova podataka	Broj objavljenih publikacija na temu održivog razvoja i ljudskih prava u području zaštite okoliša	Broj organiziranih kampanja/radionica
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	36	/	235
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	12. lipnja 2023.		

Aktivnost 2.4.4. Osmišljavanje i organizacija te sudjelovanje u kampanjama i radionicama namijenjenim zaštiti okoliša i prirode

Nositelj provedbe aktivnosti: Hrvatske vode

Partneri u provedbi aktivnosti:

AI – Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko-baranjske Županije, ŠRD Karas Osijek

A2 – Hrvatske vode samostalno

A3 – (1) Vodovod Hrvatsko Primorje – Južni Ogranak d.o.o. i OŠ S. S. Kranjčevića iz Senja

(2) Javna ustanova Parka prirode Papuk i OŠ Dragutina Lermana iz Brestovca

(3) Državni hidrometeorološki zavod i 28 osnovnih škola

(4) Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Regionalna razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije, Sveučilište u Padovi, Nacionalno vijeće za istraživanja (CNR) i Regija Veneto

(5) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Institut za vode Josip Juraj Strossmayer, OŠ Jure Kaštelana, OŠ Rapska, DV Iskrice, OŠ Mate Lovraka Petrinja, OŠ Rugvica, DV Vrhovec, nagrađeni učenici iz inozemstva

(6) Savska komisija, DV Vladimir Nazor Daruvar

(7) Agronomski fakultet Zagreb, Udruga Hyla, Zoološki vrt Zagreb, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije

(8) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

A4 – (1) Državni hidrometeorološki zavod i 28 JLS-a

(2) Hrvatske vode samostalno u suradnji s brojnim autorima i stručnjacima

A5 – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, učitelji i učenici hrvatske nastave u inozemstvu

AKTIVNOST 1 – **Obilježavanje Međunarodnog dana rijeke Drave** (23. rujna 2023.) – na Staroj Dravi, uz Biljsko jezero kod Osijeka, u organizaciji JU za zaštitu prirode OBŽ i Hrvatskih voda obilježen je Međunarodni dan rijeke Drave uz bogat zabavno-sportski i edukativni program te promociju prirodnih vrijednosti, tradicije i zdravog Života uz rijeku Dravu. Hrvatske vode su posjetiteljima i medijima predstavile projekte kojim su uređene obale i obalna područja rijeke Drave kako bi se očuvale prirodne vrijednosti sliva i zaštitili građani od štetnog djelovanja voda, uz izazove koje donosi integralno upravljanje slivom u suradnji sa svim dionicima ove dravske regije. Istaknuti su bili projekti vezani uz Staru Dravu – Bilje, Biljski rit, Halaševo, Staru Dravu – Osijek i Otok ljubavi financirani iz NPOO 2021-2026., kao i projekt Aljmaški rit, sufinanciran iz LIFE MDD programa. Također, provedene su i radionice analize vode za djecu i kviz znanja, a svim posjetiteljima su prezentirani promidžbeni i edukativni sadržaji Dječjeg programa Hrvatskih voda s naglaskom na novu edukativnu slikovnicu posvećenu aktualnoj tematici klimatskih promjena.

AKTIVNOST 2 – **Kampanja sadnje drveća** u borbi protiv klimatskih promjena, postizanja povoljnijih životnih uvjeta u vodnom tijelu i osiguranja heterogenosti mikrostaništa u okolišu. Uz tok rijeke Mirne, 24. studenog 2023. godina, posađeno je 30 sadnica jasena i brijesta na ukupnoj dužini od 450 metara, time su se Hrvatske vode priključile ekološkoj kampanji te

organizirale sadnju drveća, kao podrška ostvarenju jednog od cilja EU strategije za Šume do 2030. kojom se želi zasaditi tri milijarde stabala u Europi. Na području malog sliva Mirna-Dragonja Buzet uz vodotok Mirnu u 2023. godini posađeno je ukupno 280 stabala. Prihvaćanjem izvješća s 26. Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime, Vlada Republike Hrvatske se obvezala da ciljevima doprinese sadnjom milijun dodatnih stabala godišnje do 2030. godine, kroz razne sektore i institucije koje će doprinijeti ostvarenju toga plana. Plan Hrvatskih voda obuhvaća sadnju stabala zavičajnih vrsta (autohtonih vrsta) na javnom vodnom dobru i to na području obala vodotoka (riparijskim zonama), kako bi se doprinijelo očuvanju okoliša i prirode, bioraznolikosti te smanjile posljedice klimatskih promjena. Kampanja će se nastaviti provoditi i tijekom sljedećih godina, kako bi se široj javnosti ukazalo na koristi vegetacije u borbi protiv klimatskih promjena, osiguralo ljepše i sigurnije okruženje za život te apeliralo na očuvanje autohtonih vrsta i bioraznolikosti uz vodena tijela.

AKTIVNOST 3 – Kampanja edukacije mladih u RH:

(1) radionica za učenike **OŠ S. S. Kranjčevića iz Senja** s ciljem očuvanja okoliša i prirode, kroz očuvanje voda pročišćavanjem otpadnih voda, očuvanjem izvora voda i racionalnim korištenjem vode za piće uz korištenje obnovljivih izvora (kišnice). Za učenike četvrtih razreda OŠ S. S. Kranjčevića iz Senja, 5. travnja 2023. održana je edukativna radionica na lokaciji uređaja za kondicioniranje i pripremu vode za piće Hrmatine, gdje su prezentirane teme očuvanja okoliša i voda putem edukativnih slikovnica i provedene praktične vježbe kemijskih i bioloških analiza voda te prikaz izvora vode, pojedinih faza uređaja za kondicioniranje vode i praktični savjeti za racionalnim korištenjem voda u cilju očuvanja prirodnih resursa, voda i okoliša te bioraznolikosti slivova.

(2) radionica za učenike **OŠ Dragutina Lermana iz Brestovca** s ciljem očuvanju prirodnih vrijednosti Parka prirode Papuk te voda i vodotoka, kojih je oko 100 kilometara u parku prirode i pridruženim područjima ekološke mreže Natura 2000 HR2001329 Potoci oko Papuka, a koji je ujedno i prvi geopark Hrvatske, član je Europske mreže geoparkova i UNESCO-ve svjetske mreže geoparkova. za učenike prvih, drugih i trećih razreda je 15. svibnja 2023. održana radionica na kojoj su predstavljene teme očuvanja voda, bioraznolikosti parka, geoloških i ostalih prirodnih vrijednosti Parka. Terenski dio radionice održan je u dvorišnom prostoru škole, gdje su postavljeni uzorci vode obližnjeg vodotoka Orljavice u kojima su učenici raspoznavali živa bića te se educirali o važnosti očuvanja okoliša, prirode i voda za opstanak čovjeka, kao i njegov utjecaj na okoliš u cilju podizanja svijesti mladih o ovim temama i stjecanju pozitivnih održivih navika.

(3) radionice za **učenike osnovnih škola** u okviru **projekta VEPAR** u cilju preventivne zaštite i očuvanja prirode i okoliša kao zelenih rješenja u borbi protiv poplava i posljedica klimatskih promjena. Kroz projekt je održano ukupno 28 radionica za 54 razredna odjela i ukupno 712 učenika. Na radionicama su prezentirani posebno izrađeni edukativni materijali kojima se prikazuju negrađevinske mjere u obrani od poplava (slikovnica, Brogure, maketa, letci i dr.), a svaki učenik je dobio i primjerke promidžbenih materijala. Kvalitetan i siguran život podrazumijeva i provođenje mjera koje će to osigurati, a uz građevinske mjere negrađevinske mjere postaju sve aktualnije u smanjenju rizika od poplava, koje se sve češće javljaju i na

područjima i u vremenu kada ih ne očekujemo. Negrađevinskim mjerama se educira javnost kako se bolje pripremiti i adekvatno odgovoriti na pojavu poplavu prije, za vrijeme i nakon poplava kako bi se smanjile posljedice i štete, te izbjegle od poplave gdje je to moguće.

(4) radionice za učenike **OŠ Opuzen i Srednje poljoprivredne i tehničke škole u Opuzenu u okviru projekta SeCure** s ciljem podizanja svijesti o očuvanju voda i okoliša te smanjenju utjecaja čovjeka na okoliš i uzroke klimatskih promjena s naglaskom na problematiku prodora mora u vodonosnike i ušća priobalnih rijeka. U Opuzenu su 23. ožujka 2023. i 2. lipnja 2023. održane po dvije radionice za učenike osnovne i srednje škole Opuzen na kojima su predstavljene negativne posljedice klimatskih promjena, izazovi života i suživota čovjeka s prirodom u dolini Neretve, te ciljevi projekta SeCure usmjereni na smanjenje negativnih posljedica s naglaskom na zaslanjenje vode kao temeljnog resursa opstanka čovjeka na ovom području. Predstavljena je posebno izrađena slikovnica pod nazivom: „Hrvojevi prijatelji poručuju: klimatske promjene i čovjeka uključuju!” u okviru projekta s temom klimatskih promjena s 3D animacijama te igricom, a održana je i terenska radionica za učenike s prikazom istraživanja i rezultatima procesa prodora mora u neretvansku dolinu, kako bi se podigla svijest mladih o potrebi očuvanja prirodnih vrijednosti delte Neretve (bioraznolikost zaštićenih područja i vrsta) koje su izložene utjecaju klime i čovjeka, kao i velikim izazovima upravljanja vodama u suživotu prirode i svih dionika koji koriste ovaj prostor za život i gospodarske djelatnosti. Navedena slikovnica bila je i okosnica obilježavanja Dana rijeke Save (1. lipnja) te Dana Dunava (29. lipnja) u 2023. godini u Republici Hrvatskoj, u suradnji Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatskih voda. (više informacija dostupno na poveznici: <https://mingor.gov.hr/vijesti/medjunarodni-dan-dunava-29-lipnja/9314>).

(5) **kampanja edukacije mladih i javnosti povodom Svjetskog dana voda 2023.** u Zagrebu 22. ožujka 2023. s temom „Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu” u okviru kojega je organizirano sedam tematskih radionica za djecu pod nazivom „Sajam vode — znanjem do promjena” (radionica klimatske promjene, društvena igrice, računalna igrice, laboratorij za ispitivanje vode, igrice otpadne vode, igra memory i crtanje). U program su putem video snimaka i porukama o vodi bili uključeni učenici iz inozemstva, učenici OŠ M. Lovraka iz Petrinje koji su snimili nekoliko pokusa s vodom i učenici OŠ Rugvica i mališani DV Vrhovec Zagreb koji su u okviru dana otvorenih vrata posjetili laboratorij Instituta J. J. Strossmayer te se upoznali s analizama vode, važnim za očuvanje voda i okoliša/prirode. Organizirana je i postavljena izložba dječjih radova koji su nagrađeni i zapaženi u natječaju za mlade iz inozemstva. Za potrebe obilježavanja SDV 2023. Hrvatske vode su tiskale promotivni poster UN – World water day 2023 koji je dostavljen svim školama u Hrvatskoj, putem ispostava Hrvatskih voda. Također, u Daruvaru je u prostorijama VGI za mali sliv Ilova-Pakra održana radionica za mališane skupine Bubamare iz DV Vladimir Nazor Daruvar, gdje su razgovarali o važnosti voda i njezinom očuvanju, te su obišli rječicu Toplicu i termalne izvore koji donose gospodarski razvoj Daruvara i okolice, ali i doprinose prirodnim vrijednostima koje donose zdraviji i kvalitetniji život stanovnicima Daruvara.

(6) radionica za **sudionike Parlamenta mladih** sliva rijeka Save i Scheldt održana je 26. travnja 2023. na kojoj je sudjelovalo dvadesetak mladih iz Nizozemske, Belgije, Francuske, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Tema studijskog sedmodnevnog putovanja

po Hrvatskoj bila je: „Utjecaj klimatskih promjena na sliv Save i Scheldt”, a posjetili su i PP Lonjsko polje te se upoznali s prirodnim vrijednostima i sustavom obrane od poplava koji koristi zelena rješenja – retencije, koje su ujedno i zaštićena staništa za očuvanje ugroženih vrsta. Predstavljene su teme zelene infrastrukture u okviru projekta VEPAR, prikazana praktična vježba na edukativnoj maketi, te je predstavljen i Glavni centar obrane od poplava. Cilj je bio povezivanje mladih sa sličnim temama vezanim uz očuvanje okoliša, prirode i voda

(7) kampanja **edukacije mladih i javnosti o zaštiti ugroženih vrsta** – kroz projekt **LIFE for Mauremys** održana je 21. svibnja 2023. radionica za djecu i Siru javnost povodom Međunarodnog dana kornjača, pod nazivom „Mauremys dan” u Interpretacijskom centru zaštićene faune Hrvatske u Zoološkom vrtu u Zagrebu, s ciljem podizanja svijesti o zaštiti ugroženih vrsta i prijetnjama od invazivnih vrsta te poboljšanja nepovoljnog statusa očuvanosti riječne kornjače (*Mauremys rivulata*) u Hrvatskoj. Hrvatske vode su na posebnom štandu prezentirale promidžbene materijale za djecu s temama očuvanja voda za zdrav život čovjeka, životinja i biljaka, a posebna atrakcija je bila maskota Hrvatskih voda – riječna kornjača Hrvoje. Partneri u projektu su imali zasebne standove i radionice (promatranje obične čančare, riječne kornjače, barske kornjače te u Hrvatskoj invazivne, crvenouhe kornjače, slaganje i bojanje modela barske i riječne kornjače, memoari igra, radionica Genetika kornjača).

(8) kampanja **edukacije mladih putem projekta „Mali čuvari voda”** – tijekom 2023. godine izvršena je podjela kompleta „Mali Čuvari voda” za OŠ M. Lovrak Petrinja te je provedena nabava 100 komada pokretnih laboratorija Eko-lab za terenska ispitivanja kakvoće voda za učenike osnovnih škola i njihove nastavnike, dok je u 2024. planirana nabava drugog dijela ovog kompleta – Priručnika o vodi s pokusima za niže i više razrede osnovnih škola. Projekt ima za cilj edukaciju mladih i podizanja svijesti o očuvanju voda, okoliša i prirode kroz praktično stjecanje i proširivanje znanja nastavnog programa, kako bi se učenici osposobili za održiv i zdrav život uz puno razumijevanje prirodnih procesa i uvjeta života kojima je voda temelj opstanka na Zemlji. Učenici će putem kompleta i terenskih istraživanja svoga zavičaja, proširiti znanja o važnosti očuvanja voda i okoliša, eko sustava koji čovjeku pružaju brojne usluge ukoliko su zdravi i u ravnoteži, te se očekuje njihovo aktivnije uključivanje u zajednicu i poboljšanje životnih standarda njihovih stanovnika. Kompleti „Mali čuvari voda” će se dijeliti školama tijekom 2024. godine uz Priručnik o vodi s pokusima, koji se planira otisnuti u istoj nakladi u 2024.

AKTIVNOST 4 – kampanja edukacije šire javnosti i građana o zaštiti voda i okoliša/prirode:

(1) radionice u okviru projekta VEPAR za građane na 34 sliva u RH – ukupno su održane 4 regionalne radionice i završna radionica, kao i 28 radionica za građanstvo. Regionalne su radionice obuhvaćale prikaz projektnih aktivnosti te su bile usmjerene na informiranje šire javnosti putem medija i objava, dok su radionice za građanstvo obuhvaćale edukaciju i podizanje svijesti građana na slivnim područjima RH s ciljem promoviranja negrađevinskih mjera u zaštiti od poplava, od kojih su i zelena rješenja (očuvanje prirodnih poplavnih pašnjaka, vrtača i podzemnih sustava, primjena zeleno-plave infrastrukture u urbanim cjelinama) te očuvanje okoliša i prirode jedan od važnijih faktora uspješnosti obrane od poplava u okolnostima klimatskih promjena i sve češćih pojava bujičnih i urbanih poplava. Sudionici su

anketirani nakon radionica, koje su uglavnom ocijenjene kao vrlo poželjne u cilju bolje informiranosti javnosti.

(2) kampanja edukacije i informiranja šire javnosti **putem tromjesečnih časopisa Hrvatskih voda – Hrvatska vodoprivreda i Hrvatske vode** – u 2023. godini iz tiska su izašla po četiri broja oba časopisa posvećenih široj i stručnoj javnosti, kojima se prezentiraju teme o očuvanju voda, okoliša i prirode, teme vezane uz vodu, staništa i vrste, promoviraju se održivi načine upravljanja prirodnim resursima i smanjenju utjecaja čovjeka na iste, kao i prezentiraju aktivnosti i projekti iz vodnoga gospodarstva i zaštite okoliša/prirode koji imaju za cilj očuvanje vodnog resursa, okoliša i povezanih staništa (bioraznolikosti). Časopis Hrvatska vodoprivreda izlazi u 2 200 primjeraka tromjesečno, a Časopis Hrvatske vode u nakladi od 600 primjeraka te se besplatno dostavljaju poštom na oko 600, odnosno 2.000 adresa diljem Hrvatske (Vlada RH i Sabor, ministarstva, županije, gradovi i općine, fakulteti, institute i agencije, vodoprivrede, državne i javne institucije, knjižnice, pojedine škole i udruženja te pojedince) i izvan granica u osam država EU. Časopisi su dostupni i široj javnosti putem internetske stranice Hrvatskih voda.

AKTIVNOST 5 – kampanja edukacije mladih Hrvata izvan domovine o očuvanju voda i okoliša – natječaj povodom Svjetskog dana voda 2023. – aktivnost kampanje odnosila se na provedbu natječaja za učitelje hrvatske nastave u inozemstvu i njihove učenike pod nazivom „Hrvoje iz zavičaja – očuvanje voda i običaja u cilju ostvarenja UN-ovog 6. cilja Održivog razvoja: Čista voda i higijenski uvjeti. Na natječaj je pristiglo 26 prijava učitelja i koordinatora s ukupno 144 rada u kategorijama: Likovni radovi (91), Literarni radovi (5) i Kombinirani likovno-literarni radovi (48) u čiju izradu i edukaciju su bila uključena 443 učenika. Nagrađeno je 9 najboljih radova s bogatim edukativnim kompletima, a priznanja su podijeljena svim sudionicima natječaja u pet država svijeta (Velika Britanija, Njemačka, Slovačka, Švicarska i Norveška). Izazovi održivog razvoja moraju se temeljiti na očuvanju okoliša i prirode i voda, kao temeljnog resursa opstanka na Zemlji, pa je i cilj ovog natječaja bio podići svijest mladih naraštaja izvan granica domovine o zaštiti voda kao globalnom resursi koji nas povezuje i kojega dijele svi stanovnici svijeta.

AKTIVNOST 6 – U okviru obilježavanja 147. godišnjice organiziranog upravljanja vodama u Republici Hrvatskoj i Dana Hrvatskih voda, 8. rujna 2023. uručene su godišnje nagrade za stručne i znanstvene radove u području upravljanja vodama Mariji Antolović, Janu Marčecu, dr. sc. Hani Posavčić te izv. prof. dr. sc. Marku Miliši i izv. prof. dr. sc. Mariji Ivković.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj organiziranih kampanja/radionica	Broj organiziranih kampanja/radionica	Broj organiziranih kampanja/radionica
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Pokazatelji – broj direktno uključenih/educiranih učenika/sudionika: A1 – oko 80 djece i posjetitelja A2 – 15 sudionika kampanje A3 – (1) 25 učenika (2) 50 učenika (3) 712 učenika u 28 OŠ	Pokazatelj – broj indirektno informiranih i educiranih građana putem internetskih stranica, društvenih mreža, oglasa i tiskanih medija	Pokazatelj – broj tiskanih primjeraka publikacija, brošura, postera i sl. Za potrebe provedbe navedenih aktivnosti edukacije i

	<p>(4) 40 učenika OŠ 30 učenika SŠ</p> <p>(5) 110 djece sudionika</p> <p>(6) 20 mladih iz 7 država</p> <p>(7) 4.706 posjetitelja ZOO</p> <p>A4 – (1) 485 građana</p> <p>A5 – 26 mentora učitelja i 443 učenika</p>	<p>Hrvatskih voda i svih partnera (bez javnih medija):</p> <p>A4 (2) časopisi Hrvatskih voda (Hrvatska vodoprivreda i Hrvatske vode) – procjenjuje se najmanje oko 52.000 čitatelja godišnje</p> <p>Ostale objave o svim provedenim aktivnostima:</p> <p>Procjenjuje se da je putem svih navedenih kanala educirano i informirano min. prosječno 150 građana po objavi ili ukupno u 2023. oko 3.000 građana</p>	<p>informiranja javnosti tiskane su:</p> <p>projekt VEPAR: 4.000 kom. slikovnica 4.500 kom. brošura 1 maketa 7.000 kom. letaka 50 kom. plakata</p> <p>projekt – SeCure: 1.500 kom. slikovnica 500 kom plakata</p> <p>časopis Hrvatska vodoprivreda: 8.800 kom. godišnje (4 broja godišnje)</p> <p>časopis Hrvatske vode: 2.400 kom. godišnje (4 broja godišnje)</p> <p>poster za SDV 2023.: 1.800 kom. postera</p> <p>Napomena: za informiranje i edukaciju javnosti i mladih, uz gore spomenute, korišteni su i besplatno dijeljeni svi edukativni i promidžbeni materijali Hrvatskih voda pohranjeni u skladištu i izrađeni prethodnih godina (4 različite slikovnice, poster, brošure i sl.)</p>
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro) SREDSTVA HRVATSKIH VODA
Izvori financiranja u 2023. godini		<p>A3 (3) 67.132,20</p> <p>A3 (4) 8.764,05</p> <p>A3 (8) 23.587,50</p> <p>A4 (1) 23.689,57</p>	<p>A1 66,40 EUR</p> <p>A2 22.400 EUR</p> <p>A3 (1) 26,55 EUR</p> <p>A3 (3) 15.146,86 EUR</p> <p>A3 (4) 1.546,60 EUR</p> <p>A3 (5) 1.218,50 EUR</p> <p>A3 (8) 4.162,50 EUR</p> <p>A4 (1) 4.180,51 EUR</p> <p>A4 (2) 35.281,47 EUR</p>
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	2023.		

Nositelj provedbe aktivnosti: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekst: Fond) kroz redovan rad, provodi projekte čiji su ciljevi očuvanje i unapređenje stanja okoliša i prirode te sadrže komponentu vidljivosti projekta, putem koje se šira javnost upoznaje sa svrhom i ciljevima istih.

Fond provodi i Javne pozive i Javne natječaje kojima se sufinanciraju projekti iz područja zaštite okoliša i prirode te energetske učinkovitosti, a koji u svojoj provedbi obuhvaćaju i aktivnosti jačanja svijesti javnosti.

Fond je sukladno godišnjem Programu raspisivanja Javnih poziva i Javnih natječaja, u 2023. g. objavio ***Javni natječaj za projekte u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti organizacija civilnog društva (udruga) (u daljnjem tekstu: JN), koji je imao za svrhu sufinanciranje projektnih aktivnosti zaštite okoliša:***

- sprječavanja nastanka otpada i ponovne uporabe,
- organizacije ekoloških akcija čišćenja podmorja,
- organizacija ekoloških akcija čišćenja speleoloških objekata,
- provođenje aktivnosti za podizanje svijesti o prilagodbi klimatskim promjenama,
- pružanje savjetodavne usluge javnosti o njevoj ulozi i pravima u zaštiti okoliša,
- promicanje načela ekološkog upravljanja i važnosti eko-oznaka.

i energetske učinkovitosti:

- provođenja aktivnosti za podizanje svijesti o elektromobilnosti,
- provođenja aktivnosti informiranja javnosti o mjerama energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije
- provođenja aktivnosti informiranja javnosti o mjerama suzbijanja energetskog siromaštva.

U 2023. g. Fond je objavio i ***Javni poziv za neposredno sufinanciranje provođenja izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom u okviru kružnog gospodarstva (u daljnjem tekstu: JP)*** putem kojeg se dodjeljuju sredstava za sufinanciranje aktivnosti koje doprinose edukaciji i informiranju javnosti, u svrhu podizanju svijesti građana o važnosti sprječavanja nastanka otpada, ponovne uporabe proizvoda, odvojenog sakupljanja komunalnog otpada i recikliranja te edukacije komunalnog redarstva u pogledu provedbe obveza iz Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 84/21 i 142/23).

Cilj je ovog Javnog poziva smanjenje količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagalištima otpada i povećanju stope odvojenog sakupljanja komunalnog otpada i recikliranja.

Putem aktivnosti odnosa s javnošću, vezano za komunikaciju i jačanje svijesti javnosti o zaštiti okoliša u 2023. g. Fond je provodio cjelogodišnju kampanju kroz Facebook društvenu mrežu „Za ljepšu našu“ te je dodatno pokrenut i Instagram profil „Za ljepšu našu“.

Također je u 2023. g. proveden i edukativno-nagradni natječaj za osnovne i srednje škole „Ostavi utisak, ne otisak“ kojemu je bio cilj osvještavati, motivirati i usmjeravati djecu i mlade na pravilno postupanje s otpadom – smanjenje, odvajanje te ponovnu uporabu. Na taj se način djeca od najranije dobi osvještavaju o pravu na zdrav život i čist okoliš i o važnosti vlastite odgovornosti i uloge u tome. Također, jedan je od ciljeva bio i ojačati svijest škola i učitelja o zaštiti okoliša i važnosti edukacije o toj temi.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Objava 1 JP i JN	Porast broja pratitelja	Porast broja korištenih društvenih mreža
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Ukupno ugovoreno 80 projekata po JN za udruge i 143 projekta po JP	Porast s 10.000 na 13.000 pratitelja	U 2023. godini korištene su 2 mreže (u 2022. 1 mreža – Facebook)
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini			382.400.00 EUR (iznos sufinanciranja sredstvima Fonda)
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Rok provedbe – kraj 2023.g. (za JN), kraj 2024.g. (za JP), a za ostale projekte sukladno ugovorima.		

PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 3. JAČANJE MEHANIZAMA PRAĆENJA I PROVEDBE USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- unaprjeđenje položaja pripadnika nacionalnih manjina, odnosno prava na sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima
- stvaranje preduvjeta za uspješnu provedbu projekta *Uključivanje nacionalnih manjina* usmjerenog unaprjeđenju provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina
- pridonosenje provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina vezano za pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina

MJERA 3.1. Osigurati praćenje sudjelovanja pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Aktivnost 3.1.1. Izrada analize o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, po pojedinim nacionalnim manjinama

Nositelj provedbe: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Na redovnim lokalnim izborima koji su održani 16. svibnja 2021. godine, pripadnicima nacionalnih manjina bilo je, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 287 članova predstavničkih tijela, u ukupno 153 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razdijeljeno po manjinama, pripadnicima srpske manjine je jamčeno pravo na izbor ukupno 185 članova predstavničkih tijela jedinica samouprave; pripadnicima talijanske manjine 38 članova; pripadnicima mađarske manjine 16; pripadnicima bošnjačke i romske manjine po 13; pripadnicima češke manjine 11; pripadnicima slovačke manjine 6; pripadnicima rusinske manjine 3; te pripadnicima albanske i ukrajinske manjine po jedan član.

Zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina po provedbi redovnih lokalnih izbora održanih 16. svibnja 2021. godine, nije osigurana u predstavničkim tijelima 80 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i to za 96 članova predstavničkih tijela iz redova nacionalnih manjina. Slijedom navedenoga, dana 3. listopada 2021. godine održani su dopunski izbori.

Od navedenih 96 raspisanih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz redova nacionalnih manjina, izabrano je ukupno 87 članova predstavničkih tijela iz redova pripadnika nacionalnih manjina, budući da 9 kandidatura nije bilo pravovaljano (8 kandidatura nije predano, a jedna kandidatura nije bila prihvaćena). Navedeni broj od ukupno 87 članova predstavničkih tijela iz redova pripadnika nacionalnih manjina, izabran je u 72 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na lokalnim izborima 2021. godine ukupno je izabrano **278** članova predstavničkih tijela iz redova pripadnika nacionalnih manjina u ukupno **148** jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pripadnici nacionalnih manjina su na lokalnim izborima 2021. godine, sukladno Zakonu i svojim statutima, imali pravo predložiti i izabrati kandidate za ukupno 67 zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, u ukupno 66 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, konkretno u 55 općina i gradova te 11 županija. Razdijeljeno po manjinama, pripadnici srpske manjine imali su pravo predložiti kandidate i birati 39 zamjenika; pripadnici talijanske manjine 13 zamjenika; pripadnici češke i mađarske manjine po 4 zamjenika; pripadnici bošnjačke, romske i jednog zamjenika, odnosno predstavnika u izvršnom tijelu općine, grada ili županije.

Na izborima je izabrano ukupno 55 zamjenika općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je predmetno pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima cijelosti ostvareno.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, po pojedinim nacionalnim manjinama:		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Na lokalnim izborima 2021. godine ukupno je izabrano 278 članova predstavničkih tijela iz redova pripadnika nacionalnih manjina u ukupno 148 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razdijeljeno po manjinama, pripadnici srpske manjine imaju 179 članova, talijanske 38; mađarske 16; bošnjačke 13, romske i češke 11; slovačke 6; rusinske 3 te albanske jednog člana.		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A629000 Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.		

Aktivnost 3.1.1. Izrada analize o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, po pojedinim nacionalnim manjinama

Nositelj provedbe: Ministarstvo pravosuđa i uprave

Izbori članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održani su u nedjelju, 7. svibnja 2023. godine.

Ukupno je raspisano 592 izbora i to: 451 izbor za članove vijeća nacionalnih manjina i 141 izbor za predstavnike nacionalnih manjina.

Nakon provedenih izbora izabrano je 339 vijeća i 105 predstavnika (jedan predstavnik na nivou grada nije izabran).

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Broj vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za koje su raspisani izbori, a isti nisu održani	Broj izabranih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Izbori nisu održani za 112 vijeća i 36 predstavnika	Izabrano je 339 vijeća 105 predstavnika. Izabrano je 339 vijeća po manjinama: albanske 19, bošnjačke 38, crnogorske 5, češke 10, mađarske 24, makedonske 3, njemačke 3, romske 40, rusinske 4, slovačke 7, slovenske 9, srpske 158, talijanske 17, ukrajinske 2. Izabrano je 105 predstavnika po manjinama: albanske 13, bošnjačke 10, bugarske 1, crnogorske 6, češke 7, mađarske 10, makedonske 7, njemačke 4, poljske 1, romske 3, rusinske 1, ruske 6, slovačke 3, slovenske 9, srpske 7, talijanske 6, turske 1, ukrajinske 9, židovske 1	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A629000 Administracija i upravljanje	/	/
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2023.		

MJERA 3.2. Osnažiti provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.1. Sudjelovanje u pripremi operacije Podrška jednakosti

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.2. Praćenja i unapređenja provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na regionalnoj i lokalnoj razini

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.3. Regionalne i lokalne edukativne aktivnosti (treninzi trenera) usmjerene jačanju kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.4. Detaljna analiza stanja i intervencijskih mjera vezano za funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u dijelu jedinica lokalne i područne samouprave

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.5. Izrada detaljne analize stanja i intervencijskih mjera vezanih za službenu upotrebu jezika i pisma nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.6. Provedba promotivnih kampanja za promicanje dvojezičnosti u pravosudnim i upravnim postupcima

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Aktivnost 3.2.7. Poticanje sudjelovanja mladih pripadnika nacionalnih manjina u lokalnim i regionalnim zajednicama

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

U okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021-2027.“, koji se financira iz Europskog socijalnog fonda Plus (ESF+), planirana su ulaganja u osiguravanje podrške provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, posebice kroz aktivnosti usmjerene osnaživanju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Kroz Poziv „Podrška jednakosti“ planirane su sljedeće aktivnosti: istraživačke i edukativne aktivnosti usmjerene unapređenju praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na regionalnoj i lokalnoj razini; edukativne aktivnosti usmjerene osnaživanju kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te jačanju građanske participacije pripadnika nacionalnih manjina i poticanju sudjelovanja žena i mladih pripadnika nacionalnih manjina; kao i aktivnosti usmjerene smanjivanju diskriminacije i jačanju socijalne kohezije (nacionalna kampanja, osvještavanja doprinosa nacionalnih manjina hrvatskoj kulturi i sl.). U 2023. su provedene pripremne aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, civilnog društva i akademske zajednice. Objava Poziva „Podrška jednakosti“ na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2024.

Aktivnost je djelomično provedena.

MJERA 3.3. Izrada i provedba ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalne manjine

Aktivnost 3.3.1. Izrada ispita na jeziku i pismu nacionalne manjine;

Aktivnost 3.3.2. Provedba ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za prvi i drugi rok državne mature u školskoj godini 2022./2023. izrađeni su ispiti i ispitni materijali za pristupnike nacionalnih manjina koji uključuje: rad članova stručnih radnih skupina za izradu ispita iz jezika nacionalnih manjina i recenziju tih ispita, prijevod ispita na jezik i pismo nacionalne manjine i lekturu, prilagodbu ispitne tehnologije te tisak, distribuciju, pripremu za ocjenjivanje te ocjenjivanje ispita. Sastavljeni su ispitni materijali za Češki jezik, Mađarski jezik i književnost, Talijanski jezik i književnost i Srpski jezik. Prevedeni su ispiti iz 14 predmeta na jezike nacionalnih manjina: mađarski, srpski i talijanski jezik. Ispiti iz jezika nacionalnih manjina i ispiti prevedeni na jezike nacionalnih manjina podložni su prilagodbi ispitne tehnologije za pristupnike s teškoćama. U školskoj godini 2022./2023. te prijavama ispita državne mature pristupnika nacionalnih manjina po nastavnim predmetima. Ispit iz

Mađarskog materinskog jezika polagalo je dvoje pristupnika, Srpskog materinskog jezika polagao je 71 pristupnik, a ispit iz Talijanskog materinskog jezika polagalo je 128 pristupnika, što je ukupno 201 pristupnik. Prilagodba ispitne tehnologije za ove ispite obuhvaćala je prijelom ispita s uvećanim fontom uz isticanje ključnih riječi prema principu građe lake za čitanje.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspjehnosti provedbe	Izrađeni ispiti na jeziku i pismu nacionalne manjine	Broj prijavljenih pristupnika/broj onih koji su pristupili polaganju ispita	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	Izrada, recenzija, prijevod, lektura, prilagodba, tisak, distribucija i ocjenjivanje ispita na jeziku i pismu nacionalne manjine.	201	
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	A814001 – Državna Matura – 92.149,52 EUR		
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	19.09.2023.		

PROVEDBA AKTIVNOSTI POSEBNOG CILJA 4. UNAPRJEĐENJE SURADNJE S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I MEDIJIMA U ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- prepoznavanje razvojnih potreba organizacija civilnoga društva koje djeluju u području zaštite i promicanja ljudskih prava i poticanje razvoja zagovarački orijentiranih organizacija
- unaprijediti razinu medijskih sloboda, zastupljenost i kvalitetu medijskih sadržaja o ljudskim pravima i razinu znanja medijskih djelatnika o problematici zaštite i promicanja ljudskih prava

MJERA 4.1. Poticati održiv i dugoročan razvoj organizacija civilnog društva koje štite i promiču ljudska prava

Aktivnost 4.1.1. Iniciranje i financijska podrška istraživanjima o doprinosu zagovaračkih organizacija civilnoga društva u ostvarivanju zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj

Nositelj provedbe: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva kroz Razvojnu suradnju u području Centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj

Partneri: Organizacije civilnoga društva (9 Centara znanja)

Provedba ugovorenih aktivnosti Centara znanja.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	/	/	Broj financiranih istraživanja po programskom području tijekom četiri godine
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	/	/	1.465.476 EUR
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	/	/	Dio prihoda od igara na sreću 1.465.476 EUR
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	4. tromjesečje 2023. godine		

MJERA 4.2. Osiguravanje slobodnog medijskog prostora i jačanje profesionalnog rada novinara

Aktivnost 4.2.1. Promicanje medijskog pluralizma putem edukacije manjinskih zajednica o mogućnostima postojećeg zakonodavnog rješenja i utvrđivanjem interesa za pokretanje novih radijskih i televizijskih programa

Nositelj provedbe: Agencija za elektroničke medije

Dodjela sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u 2023. godini u okviru kategorije nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, ukupno je na navedenim natječajima nakladnicima televizije i radija, profitnim i neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audiovizualnog programa za kategoriju programa Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj dodijeljeno 250.312,14 eura. Od tog iznosa dodijeljeno je 103.759,59 eura za ukupno 28 radio emisija na navedenu temu, 52.630,05 eura za sedam sadržaja elektroničkih publikacija koje se odnose na nacionalne manjine te 93.922,50 eura za pet televizijskih emisija.

POKAZATELJI PROVEDBE i POKAZATELJI uspješnosti provedbe	Dodijeljena sredstva iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnost elektroničkih medija u okviru kategorije nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2023. godini	46.453,00 EUR		
IZVORI FINANCIRANJA (iznos sredstava i proračunska pozicija)	Državni proračun (euro)	EU financiranje (euro)	Drugi izvori (euro)
Izvori financiranja u 2023. godini	/	/	250.312,14 EUR
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Kraj 2023. godine		

Aktivnost 4.2.2. Organizacija okruglih stolova, edukacija, seminara i radionica za novinare, urednike, nakladnike te predstavnike organizacija civilnoga društva i poticanje samoregulacije i koregulacije elektroničkih medija

Nositelj provedbe: Agencija za elektroničke medije

Aktivnost nije provedena.

Aktivnost 4.2.3. Sustavna edukacija kroz sadržaj modula internih radionica Hrvatske radiotelevizije, organizacija ciljanih radionica na traženje urednika kao i predstavljanje

internih dokumenta (Etički kodeks za novinare i kreativno osoblje radionica Hrvatske radiotelevizije, Pravilnik o postupku i mjerama zaštite dostojanstva radnika(ica) radionica Hrvatske radiotelevizije) svim novozaposlenim novinarima;

Aktivnost 4.2.4. Sustavna online edukacija novinara i urednika putem e-Učilice (moduli Medijska etika i ljudska prava sadrže module Prava djece, Ravnopravnost spolova, Prava osoba s invaliditetom i Zaštita prava nacionalnih manjina)

Nositelj provedbe: Hrvatska radiotelevizija

Mjeru u području edukacije novinara i urednika HRT u potpunosti financira vlastitim sredstvima, a sredstva se ne planiraju isključivo za provedbu određene mjere, već se planiraju na godišnjoj razini za ukupnu edukaciju zaposlenika HRT-a. Sredstva se planiraju temeljem iskazanih potreba zaposlenika za edukacije iz svih područja jačanja kompetencija zaposlenika (razne vještine, integracija i konvergencija, obavezne edukacije i prekvalifikacije, stručna usavršavanja temeljem zakonske obveze, uska specijalistička stručna usavršavanja, stručna usavršavanja iz područja multimedije i mrežne infrastrukture, nove tehnologije). Tijekom 2023. godine na svim održanim internim i eksternim edukacijama iz navedenih područja sudjelovalo je 447 zaposlenika HRT-a, od čega je 324 novinara i urednika iz PJ Program.

Sukladno planiranom programu rada HRT Akademija je u 2023. godini nastavila s internim i eksternim stručnim osposobljavanjima svojih zaposlenika, s praćenjem novih medijskih dostignuća i pozitivne prakse naprednih europskih medijskih servisa te nastavila suradnju s relevantnim institucijama u zemlji i inozemstvu.

Na području medijske etike i ljudskih prava edukacije novinara i urednika provode se kontinuirano u suradnji s uredima pravobranitelja koji se redovito pozivaju sudjelovati u izradi sadržaja za taj modul slanjem materijala iz područja medija kao i za provedbu svih potrebnih dodatnih tematskih edukacija novinara koje se organiziraju prema potrebi i na traženje nadležnih urednika.

HRT Akademija edukacije novinara i urednika na području etike i ljudskih prava provodi kroz sljedeće aktivnosti:

Aktivnost 1. – organizacija ciljanih radionica na traženje nadležnih urednika te predstavljanje internih dokumenata i njihove dostupnosti na internim web stranicama svim novozaposlenim novinarima (Etički kodeks za novinare, Pravilnik o radu, Pravilnik o postupku i mjerama za zaštitu dostojanstva radnika/ca HRT-a, Opća pravila o radu i ponašanju).

U suradnji s EBU Academy održana je online radionica How to Incorporate Diversity when Creating TV, Digital and Radio Content na temu inkluzije i prepoznavanja i senzibiliziranja nesvjesne podložnosti stereotima i predrasudama koje mogu utjecati na donošenje odluka u procesu stvaranja programskih sadržaja, a koja je snimana i bila dostupna za odgođeno gledanje svim zaposlenicima HRT-a.

Aktivnost 2. – sustavna i kontinuirana organizacija radionica i edukacija za novinare i urednike kroz sadržaje modula internih radionica HRT-a.

Promicanje i zaštita ljudskih prava i sloboda te jačanja civilnoga društva, antidiskriminacijskog zakonodavstva i rodne ravnopravnosti u javnom govoru i medijima i inače su teme koje se kontinuirano uključuju u interne radionice na kojima sudjeluju novinari i urednici HRT-a.

Aktivnost 3. – Sustavna online edukacija novinara i urednika preko internog E-learning sustava HRT-a s posebnim naglaskom na jačanje sadržaja u području modula Medijska etika i ljudska prava (podmoduli: Prava djece, Ravnopravnost spolova, Prava osoba s invaliditetom, Zaštita prava nacionalnih manjina), a s ciljem ukidanja stereotipnog, uvredljivog i ponižavajućeg medijskog prikazivanja pojedinaca ili skupina po bilo kojoj osnovi diskriminacije.

Također posebno ističemo kako se na HRT-ovoj e-učilici, u suradnji s uredima pravobranitelja u RH, kontinuirano objavljuju publikacije i materijali vezani uz edukaciju novinara i urednika HRT-a, a koji su trajno dostupni svim zaposlenicima HRT-a.

ZAKLJUČAK

Slobode čovjeka i univerzalne vrijednosti u središtu su zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Ustav Republike Hrvatske u članku 3. propisuje da su sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanju prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratskog višestranačkog sustava najviše vrednote ustavnog porekta i temelj za tumačenje Ustava. Listu sloboda i prava nadopunjuju ona prava koja je Republika Hrvatska međunarodnim ugovorima prihvatila, potpisala i ratificirala pa čine dio unutarnjeg pravnog poretka.

Kroz provedene aktivnosti opisane Akcijskim planom za zaštitu i promicanje ljudskih prava za 2023. godinu kao provedbenim dokumentom Nacionalnoga plana za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije za razdoblje do 2027. godine, naglašena su postignuća u odnosu na prepoznate društvene probleme kroz suradnju nacionalnih i lokalnih partnera, nacionalnih institucija za ljudska prava i organizacije civilnoga društva. Za ispunjenje posebnih ciljeva ovog Akcijskog plana planirano je 53 aktivnosti, od kojih su 44 aktivnosti provedene, dok su za 9 planiranih aktivnosti započele pripreme za njihovu provedbu u sljedećem periodu.

Tijekom 2023. godine, najznačajniji naponi učinjeni su u području jačanja kulture dijaloga i suradnje, posebno vidljivo u radu Savjeta za ljudska prava, međuresornog i savjetodavnog tijela Vlade Republike Hrvatske, ali i u radnim skupinama za izradu novih provedbenih dokumenata Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine.

Koordinacija tijela državne uprave u području ljudskih prava razvidna je i kroz ispunjavanje obveza prema međunarodnim i regionalnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava. Na ostvarivanju cilja poboljšanja zaštite prava posebno ugroženih skupina građana u kriznim situacijama, provedene su aktivnosti posvećene najranjivijim skupinama građana; tražiteljima međunarodne zaštite, osobama lišenih slobode, žrtvama nasilja u obitelji i nasilja nad ženama kao i žrtvama trgovanja ljudima. Također, Hrvatski zavod za javno zdravstvo je krajem 2023. godine započeo s radom na unaprjeđenju prikupljanja i analize podataka iz zdravstvenog sustava o zdravstvenom statusu i korištenju zdravstvene zaštite pojedinih ranjivih skupina u svrhu izrade javnozdravstvenih i epidemioloških pokazatelja kao preduvjeta za kreiranje strateških okvira koji se odnose na unaprjeđenje prava na zdravlje ranjivih skupina. Provedbom aktivnosti obuhvaćena su i pitanja socijalne nejednakosti i pristupa pravosuđu kroz jačanje instituta besplatne pravne pomoći.

Akcijskim planom provedene su i aktivnosti vezane uz pravo na pristup zdravom i održivom okolišu kao i jačanje položaja nacionalnih manjina i primjene zajamčenih prava Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. U okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021-2027.“, koji se financira iz Europskog socijalnog fonda, planirana su ulaganja u

osiguravanje podrške provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, posebice kroz aktivnosti usmjerene osnaživanju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, a koje su planirane u okviru novog provedbenog dokumenta.